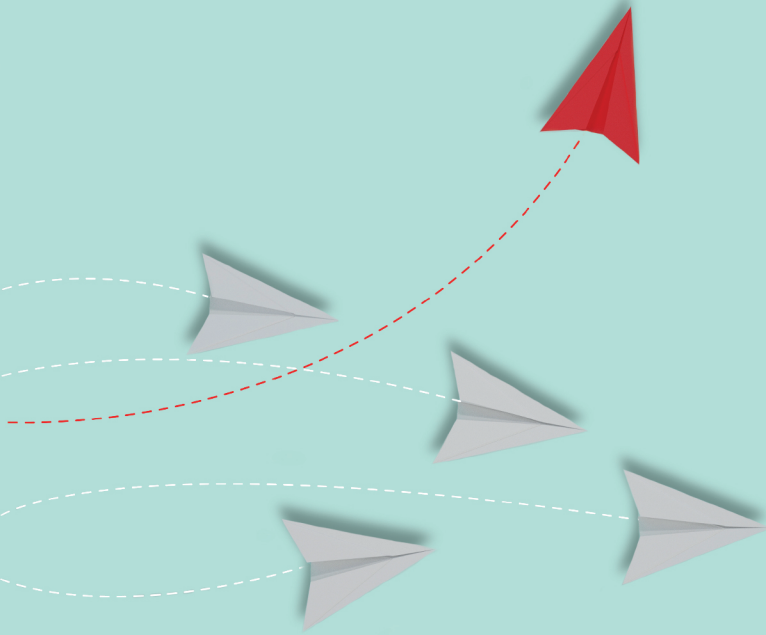

CİNSEL YÖNELİMDE DEĞİŞİM MÜMKÜN MÜ?

İnsan Cinselliği Dergisi Komisyonu

AY!K
KİTAP

CİNSEL YÖNELİMDE DEĞİŞİM MÜMKÜN MÜ?

İnsan Cinselliği Dergisi Komisyonu

Aydına Yayıncılık Ltd. Şti.
Ayvansaray Mah. Hoca Çakır Cad. No: 26/1 Fatih / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 50129

CİNSEL YÖNELİMDE DEĞİŞİM MÜMKÜN MÜ?
İnsan Cinselliği Dergisi Komisyonu

Çeviri: Ebru Sofi

ISBN: 978-605-71741-2-3?????
Birinci Baskı: Temmuz 2022, İstanbul

Tüm hakları saklıdır.

Kitapta bulunan bütün isimler, paylaşımların gizliliğini korumak üzere değiştirilmiştir. Bu kitap bilgi amaçlıdır. Profesyonel tıbbi yardım amacı taşımamaktadır. Kitabın yazarı ve yayıncısı bu kitaptaki bilgilerin kullanımından ötürü ortaya çıkabilecek doğrudan veya dolaylı herhangi bir sorumluluğu kabul etmemektedir.

Copyright©2022, Ayık Kitap

Baskı: Step Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 45522

İçindekiler

Yayıncı Ön Sözü.....	5
Dini Özgürlüğün Azaltılması İçin Bir Temel Hazırlamak: Yeni Bir Araştırma Eşcinsel Cinselliği İle İlgili Muhafazakar Dini İnançları Hedefliyor	7
İki Çalışma Grubunun Hikayesi: Psikolojide Giderek Büyüyen Bir Çeşitlilik Sorununun Delili.....	19
Kendi Sözleriyle: Danışanın Cinsel Çekimi Keşfetme Hakkını Destekleyen Terapistler Lezbiyen, Gey ve Biseksüel Terapistlerin Sorduğu Sorulara Cevap Veriyor.....	35

Yayıncı Ön Sözü

Joseph Nicolosi, Benjamin Kaufman ve Charles Socarides tarafından kurulan Ulusal Eşcinsellik Terapi ve Araştırma Derneği'nin geleneğini sürdüren Terapötik Seçim ve Bilimsel Bütünlük İttifakı'nın resmi yayını olan İnsan Cinselliği Dergisi, özelde cinsel yönelim ve cinsel kimlik odağında genelde insan cinselliği alanında bilim dünyasına ve topluma yönelik bilgi paylaşımına adanmış bilimsel bir dergidir. Derginin birincil hedefi bu alanda düşünsel çığır açan araştırmaları paylaşmaktır.

İnsan Cinselliği Dergisi, istenmeyen eşcinsel çekim yaşayan ve/veya kendi biyolojik cinsiyeti, cinsel kimliği ve değerleri arasında çatışma yaşayan bireylere yönelik çalışmalara özellikle önem göstermektedir. Eşcinsellik konusunda söylenmeyenlerin, dile getirilmeyenlerin, baskılananların, tecrit edilenlerin ve alternatiflerin sesi olmayı amaçlayan dergi, politik ve ideolojik baskılara karşın eşcinsel çekiminden memnun olmayanlara ve konunun ilgisine esasında başka bir ihtimalin mümkün olduğunu gösteren araştırmalara ve terapötik rehberliğe bilimin ışığında öncülük ediyor.

İnsan Cinselliği Dergisi hak sahibi David Pruden onayıyla yayınlanan bu seride, derginin önde gelen kuramsal ve uygulamalı çalışmalarını siz kıymetli okuyucunun istifadesine sunmaktan memnuniyet duyuyoruz.

Ayık Kitap

Dini Özgürlüğün Azaltılması İçin Bir Temel Hazırlamak: Yeni Bir Araştırma Eşcinsel Cinselliği İle İlgili Muhafazakar Dini İnançları Hedefliyor

Christopher Rosik, Ph.D.*

Link Care Center & Fresno Pacific Üniversitesi

Fresno, California

Yakın zamanda yayımlanan bir çalışmanın (Sowe, Taylor ve Brown, 2017), psikolojinin eşcinsel cinselliği ile ilgili muhafazakar dini inançlara yönelik saldırısını yeni bir seviyeye taşıdığı görülmektedir. Bu çalışma, Amerikan Psikologlar Derneği'ne bağlı bir dergi olan Amerikan Ortopsikiyatri Dergisi'nde (*American Journal of Orthopsychiatry*) yayımlanmıştır. Aşağıda, yazarların kapsamlı alıntlarıyla bu çalışmanın yöntemini ve bulgularını özetleyerek, bu araştırmacılar tarafından çıkarılan sonuçların ve yansımaların eleştirel bir incelemesini yaparak sonlandıracağım.

* Christopher H. Rosik, Ph.D., Fresno, Kaliforniya'daki Link Care Center'da psikolog ve araştırma müdürüdür, ayrıca Fresno Pacific Üniversitesi'nde klinikle ilgilenen bir öğretim üyesidir. Dr. Rosik, Terapötik Seçim ve Bilimsel Bütünlük İttifakı'nın eski başkanıdır ve şu anda İnsan Cinselliği Dergisi'nde (*Journal of Human Sexuality*) editör olarak görev yapmaktadır. Bu inceleme ile ilgili yazışmalar Christopher H. Rosik, 1734 W. Shaw Ave., Fresno, CA 93711, ABD adresine gönderilmelidir. E-posta: christopherrosik@linkeare.org

Araştırmaya Genel Bakış

Cinsel yönelimler arasında sağlık durumu farklılıklarını inceleyen araştırma alanındaki hemen hemen tüm araştırmalarda yaygın olduğu gibi, Sowe ve arkadaşları çalışmalarını tamamen azınlık stresi teorisine dayandırmaktadır. Bu görüşe göre, LGB kitleleri arasında olan fazlasıyla yüksek düzeyde ruhsal ve fiziksel sıkıntı oranları, yalnızca deneyimledikleri aşırı önyargılı toplumsal şartlara atfedilmektedir. Fakat bu çalışma, özellikle eşcinsel karşıtı önyargıların sıklıkla dini temelli olduğuna dikkat çekerek, bu aşırı önyargının temel kaynağı olarak eşcinsel cinselliğiyle ilgili geleneksel Hristiyan inançlarına odaklanarak yeni bir zemin oluşturmaktadır. Ayrıca, yazarlar, dini temelli eşcinsel karşıtı önyargıların sadece muhafazakar dini bağlamlarda LGB bireylerini değil, aynı zamanda sadece eşcinsel karşıtı öğretilere maruz kalan veya maruz kalacağını düşünen LGB ve hatta bu kiliseler dışındaki heteroseksüel bireyleri de olumsuz etkilediğini iddia etmektedir. Sowe ve arkadaşlarının iddia ettiği gibi:

Aslında, azınlık stresi açısından, dini temelli eşcinsel karşıtı önyargıların tamamen “dini” bir olgu olduğunu, yani sadece dindar olan cinsel azınlıkları ilgilendiren bir durum olduğunu varsaymak yanlış olacaktır. Dindar olmayan LGB bireylerin bir ibadethaneye gitme veya eşcinsel karşıtı öğretileri içselleştirme olasılıkları dindar LGB bireylerden daha düşük olsa da, dindar bireyler ve gruplar tarafından homonegatif tutumlarla *karşılaşılabiliyorlar* (veya karşılaşmayı bekleyebiliyorlar). (s. 692, yazarların vurguları)

Bu çalışmanın örneklemini, makul bir ücret karşılığında anket dolduran 500.000’den fazla çeşitli anonim katılımcı havuzunun bulunduğu bir çevrimiçi kitle kaynak platformu olan Amazon Mechanical Turk (“MTurk”) aracılığıyla çalışmaya dahil edilmiş 1.600 kişi (1.215’i kendini Beyaz olarak tanımlamıştır) oluşturmuştur. En sonunda, ulusal açıdan temsili ola-

* *Homonegatif tutumlar*, eşcinselliğe veya eşcinsel bireylere yönelik olumsuz tutumların tanımlanması için, *homofobi* yerine önerilmiş bir terimdir. (ç.n.)

rak tanımlanan örneklem 600 heteroseksüel çekimli, 716 her iki cinsiyete çekim duyan (biseksüel) ve 284 eşcinsel çekimli (EÇ) bireyden oluşmuştur. Bu çalışmadaki temel ölçütler, din-cinsellik çatışmasını, homonegatif önyargıları ve istismar deneyimlerini ölçmek için olanlar da dahil olmak üzere yazarlar tarafından geliştirilmiştir.

Tek değişkenli analizler, bağımlı değişkenlerin çoğunun sağa çarpık olduğunu, yani katılımcıların çoğunun değişkenin düşük seviyelerini desteklediğini ortaya çıkarmıştır, bu da normallik varsayımlarının bir ihlalidir. Sonuç olarak, yazarlar çoklu regresyon yöntemlerini kullanamamışlar, ancak bu değişkenleri sıralı veya ikili lojistik regresyon için sıralı yanıt kategorilerine dönüştürmeyi seçerek, birer sıralı veri olarak ele almışlardır.

Bulgular, dini temelli eşcinsel karşıtı önyargılara maruz kalmanın LGB katılımcıları arasında daha ağır ruh sağlığı durumlarını yordadığını göstermiştir. LGB katılımcıları daha fazla kaygı, depresyon, stres ve utanç seviyelerine sahip olmuşlardır. Yüksek düzeyde dini önyargı, LGB bireyinin kendini dindar olarak tanımlayıp tanımlamadığına bakılmaksızın, daha fazla sözlü ve fiziksel saldırı durumlarıyla da ilişkili olmuştur. Bu bulgu ile yazarlar bulgularını olağanüstü bir şekilde genellemeye başlamaktadırlar:

... Bu çalışma, inanç toplulukları bağlamlarının ötesinde çeşitli yaşam alanlarında ölçülen dini temelli eşcinsel karşıtı önyargıların, sadece dindar LGB bireyleri arasında değil, genel olarak LGB bireyleri arasında bir dizi zararlı sonuçla ilişkili olduğunu gösteren ilk çalışmalardan biridir. Bu bulgu, hem dindar *hem de* dindar olmayan bireylerin yaşamlarında dindar bireylerden eşcinsel karşıtı bir önyargıya maruz kalabilecekleri veya maruz kalmayı bekleyebilecekleri göz önüne alındığında, azınlık stresi perspektifine göre mantıklıdır. Bu nedenle, LGB bireyleri kendi dini inançlarına sahip olup olmadıklarına bakılmaksızın, dini temelli reddedilme *deneyimlerini* ve *beklentilerini* içeren stres süreçleri yoluyla zarar görebilmektedirler. Bu süreçlere ek olarak, dindar LGB bireyleri maruz kaldıkları homonegatif dini öğretileri *içselleştirdiklerinde* de zarar görebilmek-

tedirler, bu da sıkıntı verici iç çatışmaya neden olabilmektedir. (s. 697, yazarların vurguları)

Sowe ve arkadaşları, bu tür eşcinsel karşıtı önyargılara maruz kalmanın heteroseksüeller de dahil olmak üzere tüm katılımcılar arasında daha olumsuz sonuçları yordadığı için, dini temelli önyargının etkilerinin büyük ölçüde cinsel yönelimden bağımsız olduğu yönündeki bulgularını tartışmaya devam etmektedir.

Bu bulgu, dini temelli eşcinsel karşıtı önyargılara maruz kalmanın olumsuz etkilerinin sadece *dindar* olan cinsel azınlıklara değil, aynı zamanda başlı başına *cinsel* azınlıkların da ötesine geçebileceğini öne sürdüğü için özellikle dikkat çekicidir. Bu şekilde, dini temelli eşcinsel karşıtı önyargılara maruziyetin herkese zarar verme potansiyeli olabilir ki bu, tüm yönelimlerdeki bireylerin eşcinsel karşıtı toplumsal koşullardan olumsuz etkilenebileceğini öne süren az sayıda çalışmanın bulgularıyla tutarlıdır. (s. 697, yazarların vurguları)

Bu çalışma, dini temelli eşcinsel karşıtı önyargıların intihar düşünceleri ve davranışlarıyla ilgisiz olduğunu bulmuştur, ancak yazarlar dini temelli homonegatif tutumlara maruz kalmanın azaltılmasının yine de LGB bireylerinin intihara karşı direncini artırabileceğini düşünmektedirler. Son olarak, yazarlar dini temelli önyargıların uyuşturucu ve alkol bağımlılığıyla ilişkisiz olduğuna dikkat çekmekte ve bunun LGB bireyleri arasında madde kullanımının önyargı deneyimlemekten ziyade eşcinsel alt kültürünün yönleriyle daha güçlü bir şekilde ilişkili olabileceği fikrini desteklediğini kabul etmektedirler.

Gelenekçi Hristiyanlar (ve çıkarım yoluyla diğer inançların muhafazakar taraftarları) için kesinlikle en rahatsız edici olacak şey, Sowe ve arkadaşlarının araştırmalarından elde edilen çıkarımlardır. Bu çıkarımlar geniş tabanlıdır ve lisanslı terapistler, danışman papazlar, din adamları, mezhep liderleri, inanç temelli üniversiteler ve eşcinsel davranışlara ilişkin muhafazakar ahlaki görüşlere sahip kilise dışı örgütler ile ilgilidir. Burada, ilgili okuyucuların bu iddiaların ciddiyetini

kendi kendilerine ölçmeleri için aynı şekilde yazarların kendi cümlelerine yer vereceğim.

Dahası, mevcut çalışmadaki önyargının ölçümü eşcinsel karşıtı saldırganlığın açık ve düşmanca biçimleriyle sınırlı kalmamış, eşcinsel cinselliğinin onaylanmamasına dayandırılmıştır. Bu nedenle sonuçlar, açık dini istismarın yanı sıra, dindar olan diğer bireyler arasında eşcinsel cinselliğine *onay verilmemesinin* cinsel azınlıkların ve potansiyel olarak heteroseksüel bireylerin iyi oluşunu tehlikeye atabileceğini göstermektedir. Bu şekilde, eşcinselliğin dini temelli olarak onaylanmayışı, dini inançların zararsız bir şekilde ifade edilmesinden çok daha fazlasına karşılık gelebilmesine karşın, potansiyel psikolojik sonuçları olan farklı bir baskı biçimi olarak işlev görebilmektedir. İronik olarak, eşcinsellik “günahından nefret etmeye” devam ederken eşcinsellere karşı sevgi ve hoşgörü gösterme girişimleri, papazlar tarafından sağlanan dini ve duygusal desteğin amaçlarını ve ruh sağlığı yükümlülüklerini baltalayabilmektedir. Bu tür desteklerdeki bu eksiklikler, inanç odaklı danışmanlardan yardım isteyen LGB bireylerin neden hiç yardım istemeyenlere göre intihar girişiminde bulunma olasılığının daha yüksek olduğunu açıklayabilecektir (Meyer ve ark., 2015). Bu nedenle, dini liderler, papazlar, psikolojik danışmanlar ve klinisyenler, eşcinsel çekimin onaylanmasını hariç tutan iyi niyetli destek yaklaşımlarının psikolojik zararı ve kimlik çatışmasını sürdürebileceğinin farkında olmalıdırlar. (s. 699, yazarların vurguları)

Son olarak, yazarlar, dini özgürlüğe yapılan en açık atıfta, dini açıdan muhafazakar olan kişiler tarafından verilen dini özgürlüklerin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini öne sürmektedirler.

Dini kurum ve kuruluşların cinsel azınlıktaki bireylerin istihdam edilmesinin, akademik olarak işe alınmasının veya onlara mal ve hizmet sağlanmasının reddedilmesine geçit veren ayrımcılıkla mücadele politikalarının saf dışı bırakılması yoluyla bu önyargılara daha da olanak sağlanabilecektir. Mevcut bulgular, dini özgürlükleri korumayı amaçlayan politikaların, bu politikalar eşcinsel karşıtı dini inançlar temelinde önyargıların ifade edilmesini meşrulaştırdığı sürece, cinsel azınlıkların iyi oluşu pahasına bu özgürlükleri koruma olasılığının yüksek olduğunu göstermektedir. (s. 699)

Sowe ve arkadaşları, sonuçlarını dini açıdan muhafazakar olan kişilerin kesinlikle kaygı verici bir fikre sahip olduklarını algılayacakları şekilde özetlemektedir.

... eşcinsellik “günahından nefret etmek” yalnızca bir inancı zararsız biçimde ifade etmek olarak görülemez. Aksine, dini temelli homo-negatif tutumlara maruz kalmak, alışılmış olarak kabul edilenden daha fazla sağlık ve ruh sağlığı kaygısına sebep olabilmektedir ve hem dindar hem de dindar olmayan LGB bireylerinin ve heteroseksüel bireylerin iyi oluşunu baltalayabilmektedir... Öyleyse birlikte ele alındığında, mevcut çalışmanın bulguları, dini kurumlar ve inanç sahipleri (klinisyenler ve dini destek veren çalışanlar da dahil olmak üzere) eşcinsel karşıtı dini ideolojileri benimsediklerinde ve başkalarını bu tarz ideolojilere maruz bıraktıklarında hem yaygın hem de önemli ölçüde zararların ortaya çıkabileceğini ima etmektedirler. (s. 700)

Sowe ve Arkadaşlarının Çalışması Üzerine Eleştirel Yorumlar

Dini açıdan muhafazakar toplulukların heteroseksüel olmayan kişilere yaklaşımlarını ve etkileşimlerini geliştirebileceğine şüphe yoktur ve duyarlılıklarının artmasına yardımcı olabilecek araştırmalar gerçekten memnuniyetle karşılanmaktadır. Fakat bu konuda yararlı olmak adına, bu tür araştırmaların hem LGB bireylere hem de dini açıdan muhafazakar olan topluluklara karşı anlayış ve duyarlılık göstermesi gerekmektedir ve bu konuda Sowe ve arkadaşları büyük ölçüde başarısız olmaktadır. Yazarlar, bir sonuca varmak için veri bulma izlenimi veren bulgularından geniş ve spekülatif genellemeler sunmaktadırlar. Elbette, araştırmacılar, geçmişteki dini öğretileri sağlık açısından tehlikeli olarak tasvir ederken ve bu öğretileri yerine getirmek için üstü kapalı olarak dini özgürlüğün askıya alınmasını savunurken, iddialarını tamamen ihtiyatlı, ince ayrıntılara dikkat ederek ve tevazu ile ortaya koymalıdırlar (Rosik, Griffith ve Cruz, 2009). Bu durum,

aşağıda açıkladığım bu araştırmanın metodolojik sınırlılıkları göz önüne alındığında, daha da gereklidir.

Öncelikle bu verilen öz bildirim verileri olduğu unutulmamalıdır ve Sowe ve arkadaşları bundan sadece laf arasında bile olsa bahsetmelidir. Bu nedenle, bulgular *algılanan* din karşıtı önyargılar ile ilgilidir. Bu, bu bulguların hiçbir yararı olmadığı anlamına gelmemektedir, ancak algılanan deneyimler olarak, literatürde tanımlanmış ancak bu çalışmada değerlendirilmeyen bir dizi aracı ve ılımlı etkilere (örneğin, bağlanma ve başa çıkma stilleri, reddedilme duyarlılığı) tabii olduklarını göstermektedir. En objektif bağımlı değişkenler olan intihar davranışı ile uyuşturucu ve alkol bağımlılığının, dini temelli eşcinsel karşıtı önyargılar ile ilişkili olmadığı da gözlemlenmeye değerdir. Sorumluluk sahibi araştırmacılar bu sınırlılıkları kabul edip daha fazla araştırma çağrısında bulunacaklar ve diğer yorumlara ve alternatiflere yer veren uygulama ve politika çıkarımlarını aşırı titizlikle sunacaklardır (sağlık durumu farklılıkları için alternatif bazı açıklama örnekleri için bkz. Vrangalova & Savin-Williams, 2014).

İkincisi, yazarlar ulusal olarak temsili bir örneklem olduğunu iddia etseler de, MTürk anket formatını ve platformunu kullanmaları, “MTürk anketlerine katılan bireylerin” metodolojik popülasyonu dışında, neredeyse kesinlikle temsili olmayan herhangi bir belirli popülasyonun örneklemine bir araya getirmektedir. Ayrıca, MTürk çalışanları kendilerini yanlış tanıtabilirler, bu da araştırma bulgularında ek çarpıtmalar yaratabilmektir (Wessling, Huber ve Netzer, 2017). Bu nedenle, çalışmanın bulgularının LGB, Hristiyan, eski Hristiyan ve muhafazakar dini topluluklara ne ölçüde genelleştirilebileceği belirsizdir, tartışmalı bir genellemeye sahip bir örneklem temelinde dini özgürlüğün genel olarak azaltılmasını savunmak, bilimsellik değil aktivizm görünümünü yaratmaktadır.

Üçüncüsü, daha önce de belirtildiği gibi, çalışmanın ana yordayıcısı olan dini önyargılar da dahil olmak üzere, bağımlı değişkenlerin birçoğu yazarlar tarafından geliştirilmiştir. Bu nedenle, bu ölçeklerin psikometrik kalitesinden ve ölçmek istedikleri yapıları değerlendirmek adına güvenilir ve geçerli olup olmadıklarından emin olmanın bir yolu yoktur. Dini önyargının ölçümü hakkında bildirilen tek psikometrik bilgi, yeterli ancak çok büyük olmayan .81 değerinde bir iç güvenirlik endeksi olmuştur (yani Cronbach alfa katsayısı).

Dördüncüsü, bulgular korelasyonel istatistiklere dayanmaktadır ve bu nedenle değişkenler arasındaki nedenselliği belirleyememektedirler. Yazarlar, varsaydıkları önyargılı deneyimlerden ruhsal ve fiziksel sıkıntıya doğru giden nedensel yolların gerekçesi olarak azınlık stres teorisine tekrar atıfta bulunarak bu sınırlamayı azaltmaya çalışmaktadırlar. Yine de, çeşitli teorik olarak nedensel modelleri inceleyen destekleyici boylamsal verilerin yokluğunda dini özgürlük gibi temel bir durum üzerindeki sınırlılıkları bilimsel olarak haklı çıkarmak zor olmaya devam etmektedir (bkz. Vrangalova ve Savin-Williams, 2014).

Beşinci ve belki de en çok ilgili olanı, çalışma verilerinin dağılımıyla ilgili özellikleriydi. Sowe ve arkadaşları, bağımlı değişkenlerin çoğunun büyük oranda sağa (pozitif) çarpık olduğunu ve görünüşe göre o kadar kapsamlı olduğunu bildirdiler ki normal veri dönüşümlerinin verilerin sürekli bir ölçüm olarak kullanılması ve tercih ettikleri regresyon yöntemine izin vermesi için yine de yeterli değildir. Bu, örneğin, dini önyargıların ölçümü ile ilgili olarak, bu örneklemdaki katılımcıların genel olarak düşük düzeyde dini temelli eşcinsel karşıtı önyargı yaşadıklarını bildirmeleri ve bu yanıtların ölçekteki maddelerin değerlerine daha az bağlı olan sıralı bir formata sokulması gerektiği anlamına gelebilmektedir.

Dini önyargılar için, katılımcılardan aile, arkadaşlar, iş arkadaşları ve inanç toplulukları da dahil olmak üzere çeşitli yaşam alanlarını kapsayan dokuz insan grubu arasında var olduğunu düşündükleri eşcinsel cinselliğin onaylanmama düzeyini değerlendirmeleri istenmiştir. Bu derecelendirmeler için ölçek değerleri 0 = *hayır, hiç yok* ve 4 = *evet, çok büyük ölçüde* şeklinde olmuştur. Bu durumda, sağa çarpıklık, bu gruplarda algılanan önyargı deneyimlerindeki farklılıkların, *hayır, hiç yok* ve *evet, az ölçüde* arasındaki fark olabileceğini gösterebilmektedir (ölçekteki “1” ve “2” puanlarının anlamlarının yazarlar tarafından verilmediğine dikkat edilmelidir). Bu farklılığın nispeten küçük olan büyüklüğü, doğrulanırsa, Sowe ve arkadaşlarının geniş çaplı sonuçları ve çıkarımları için kabul edilemez ve bilimsel olarak sorumsuz olan bir temel teşkil edecektir.

Yazarlar şaşırtıcı bir şekilde değişkenlerinin hiçbirisi için temel tanımlayıcı bilgiler (ortalama ve standart sapma) sağlamamışlardır, bu nedenle bu kaygı göz ardı edilemez. Aslında, birçok kez bu bilgiyi (aynı şekilde veri setini) başyazardan istedim fakat yanıt alamadım. Bu, APA'nın uzmanların diğer uzmanlardan veri istemesi ilgili olan araştırma yönergelerine uygun değildir ve Regnerus'un (2017) önceki deneyimini yansıtarak, bu çalışmanın ve bu alandaki diğer araştırmaların doğruluğu hakkında bazı şüphelere yol açmaktadır.

Özet olarak ve bu konuya geniş bir bakış açısıyla bakarsak, Sowe ve arkadaşlarının araştırmasının belki de eşcinsel cinselliği hakkında onaylayıcı olmayan muhafazakar dini inançlara karşı bugüne kadar yapılmış en açık düşmanca araştırma olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, benzer düşüncede olan fakat daha az düşmanca olan çalışmaların sayısı hızlı bir şekilde artmaktadır (bkz., Barnes ve Meyer, 2012; Crowell, Galliher, Dehlin ve Bradshaw, 2015; Garrett-Walker, JJ ve Torres, VM, 2017; Shilo ve Savaya, 2012; Sowe, Brown ve Taylor, 2014). Dini açıdan muhafazakar olan klinisyenler, papazlar

ve diğer liderler için, bu düşmanlığın LGB hakları ve dini özgürlüklerin kesişmesiyle ilgilenen profesyonel, yasal ve adli mercilere yakın zamanda girmeyeceğini düşünmeleri saflık olacaktır. Kendilerini terapi yasaklarına karşı koyma çabalarından uzaklaştıran inanç odaklı danışmanlar ve muhafazakar dini liderler, artık bu yasakların bir felaket habercisinden başka bir şey olmadığını fark edebileceklerdir. Bu bireylerin, tarihi Yahudi-Hristiyan cinsel etik kurallarını LGB bireylerin sağlığı ve iyi oluşu için ciddi bir tehdit olarak ilan eden araştırmaların sosyal ve politik çıkarımlarından kaçabilmele-ri pek mümkün görünmemektedir. Aslında, bu endişe, Kaliforniya'da gerçekleşen son gelişmelerden kaynaklanmaktadır. Kaliforniya eyalet meclisi bir bireyin cinsel akışkanlıkla ilgili arayışlarını ve istenmeyen eşcinsel çekim veya davranışlarındaki değişimi içeren herhangi bir finansal işlemi (papazlarla veya diğer inanç odaklı olmayan profesyonellerle olanlar bile) maliyetli hukuk davalarına tabi olacak şekilde dolandırıcılık olarak ilan etmiştir (Kaliforniya Aile Konseyi, 2018).

Psikoloji, açık politik yansımaları olması istenen araştırma alanlarında yandaş aktivizminin giderek daha da derinleştiği bir alandır (Duarte, Crawford, Stern, Haidt, Jussim ve Tetlock, 2015; Ferguson, 2015). Sowe ve arkadaşlarının çalışmaları, bilimsel tevazuyu gerektiren sınırlılıkları olmasına rağmen, tek bir çalışmadan elde edilen bulguları muhafazakar dini topluluklara aşırı derecede genellemelerinin ortaya koyduğu üzere, yandaşlıkla ilgili bu endişelerinin iyi bir örneği gibi görünmektedir. Dini açıdan muhafazakar bireyler, gelişmekte olan bu literatürün, temize çıkarılmadığı takdirde, dini özgürlükler için önümüzde duran zorluklarda haksız da olsa önemli bir rol oynayacağını öngörmelidir.

- Barnes, D. M., & Meyer, I. H. (2012). Religious affiliation, internalized homophobia, and mental health in lesbaans, gay men, and bisexuals. *American Journal of Orthopsychiatry*, 82, 505-515. <https://dx.doi.org/10.1111/j.1939-0025.2012.01185.x>
- California Family Council (2018). AB 2943. Retrieved from <http://www.californiafamily.org/tag/ab2943/>
- Crowell, K. A., Galliher, R. V., Dehlin, J., & Bradshaw, W. S. (2015). Specific aspects of minority stress associated with depression among LDS affiliated non-heterosexual adults. *Journal of Homosexuality*, 62, 242-267. <https://dx.doi.org/10.1080/00918369.2014.996111>
- Duarte, J. L., Crawford, J. T., Stern, C., Haidt, J., Jussim, L., & Tetlock, P. E. (2015). Political diversity will improve social psychological science. *Behavioral and Brain Sciences*, 38, e130. <http://dx.doi.org/10.1017/S0140525X1400043>
- Ferguson, C. J. (2015). "Everybody knows psychology is not a real science." *American Psychologist*, 70, 527-542. <http://dx.doi.org/10.1037/a0039405>
- Garrett-Walker, J. J., & Torres, V. M. (2017). Negative religious rhetoric in the lives of Black cisgender queer emerging adult men: A qualitative analysis. *Journal of Homosexuality*, 64(13), 1816-1831. <https://dx.doi.org/10.1080/00918369.2016.1267465>
- Meyer, I. H., Teylan, M., & Schwartz, S. (2015). The role of help-seeking in preventing suicide attempts among lesbians, gay men, and bisexuals. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 45, 25-36. <https://dx.doi.org/10.1111/sltb.12104>
- Regnerus, M. (2017). Is structural stigma's effect on the mortality of sexual minorities robust? A failure to replicate the results of a published study. *Social Science & Medicine*, 188, 157-165.
- Rosik, C. R., Griffith, L. K., & Cruz, Z. (2009). Homophobia and conservative religion: Toward a more nuanced understanding. *American Journal of Orthopsychiatry*, 77, 10-19. <http://dx.doi.org/10.1037/0002-9432.1.10>
- Shilo, G., & Savaya, R. (2012). Mental health of lesbian, gay, and bisexual youth and young adults: Differential effects of age, gender, religiosity, and sexual orientation. *Journal of Research on Adolescence*, 22, 310-325. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1532-7795.2011.00772.x>
- Sowe, B. J., Brown, J., & Taylor, A. J. (2014). Sex and the sinner: Comparing religious and non-religious same-sex attracted adults on internalized homonegativity and distress. *American Journal of Orthopsychiatry*, 84(5), 330— 344. <https://dx.doi.org/10.1037/ort0000021>

- Sowe, B. J., Taylor, A. J., & Brown, J. (2017). Religious anti-gay prejudice as a predictor of mental health, abuse, and substance use. *American Journal of Orthopsychiatry*, 87(6), 690-703. <http://dx.doi.org/10.1037/ort0000297>
- Vrangalova, Z., & Savin-Williams, R. C. (2014). Psychological and physical health of mostly heterosexuals: A systemic review. *Journal of Sex Research*, 31, 410-455. <http://dx.doi.org/10.1080/00224499.2014.883589>
- Wessling, K. S., Huber, J., & Netzer, O. (2017). MTurk character misrepresentation: Assessment and solutions. *Journal of Consumer Research*, 44, 211-230. <https://dx.doi.org/10.1093/jer/ucx053>

İki Çalışma Grubunun Hikayesi: Psikolojide Giderek Büyüyen Bir Çeşitlilik Sorununun Delili?

Christopher H. Rosik, Ph.D.

Link Bakım Merkezi ve Fresno Pasifik Üniversitesi

Öz: Bu kısa tarihi analizde, her ikisi de farklı ancak aynı derecede tartışmalı klinik uygulamalara ilişkin bilimsel literatürü gözden geçirmekle görevlendirilmiş iki farklı Amerikan Psikoloji Derneği çalışma grubunun benzerlik ve karşıtlıklarını karşılaştırıyorum. On yıldan biraz daha uzun bir süre arayla toplanan bu ekiplerden ilki sahte anı (bastırılmış) terapisini (RMT; Recovered/Repressed Memory Therapy) sonraki ise cinsel yönelim değişikliği çabalarını (SOCE) inceledi. SOCE yoluyla olduğundan çok daha büyük ve daha kesin zararların RMT yoluyla meydana geldiğine dair göstergelere rağmen SOCE çalışma grubunun, RMT çalışma grubunun aksine, ideolojik çeşitlilikten yoksun olduğunu ve klinisyenleri söz konusu pratiği uygulamaktan şiddetle caydırdığını gözlemledim. Bu durum, muhafazakar klinisyenler adına berabere getirdiği riskler ve tartışmalı sosyal meseleleri ele alan psikolojinin toplum nezdindeki güvenilirlik algısıyla birlikte, organize psikolojinin giderek artan sosyopolitik çeşitlilikten mahrumiyetinin işaretlerinden bir başkası olabilir. Bu endi-

şeyle ilgili bahsi kısa bir tartışmayla kapatıyorum ve bu konuya işaret edecek bazı önerileri sunuyorum.

Anahtar Kelimeler: SOCE, sahte anı terapisi, sosyopolitik çeşitlilik, mesleki psikoloji.

Giriş

Tarihi anlamak, bugünü anlamak adına genellikle değerlidir. Aşağıdaki analizde, bu ifadenin Amerikan Psikoloji Derneği'nin (APA) cinsel yönelim değişikliği çabaları veya SOCE olarak etiketlediği değişim potansiyeline imkan tanıyan terapilere ve cinsel yönelime karşı takındığı tutum hakkında ne ifade ettiğini göstermeyi amaçlıyorum. Kıtamızdaki yasama organlarının SOCE yasaklamalarını çevreleyen argümanlarda, zarar ve özellikle de çocuklara zarar meselesi çok önemli olmuştur. Burada, APA içindeki değişikliklerin, sosyal meselelerin önem arz ettiği konularda savunuculuk menfaatlerinin, bilimsel tevazuya galip gelmesine yol açtığını iddia edeceğim. Bu tartışmayı, APA'nın SOCE konusundaki tartışmayı yönetmesini, derneğin daha önceki ve eşit derecede tartışmalı bir terapötik uygulamaya atfedilen zararlarla ilgili endişeleri ele alma şekliyle karşılaştırarak açıklıyorum.

Sahte Anı Terapisi (RMT)

20. yüzyılın sonlarında, kamu ve politikacılar tarafından, sahte (veya bastırılmış) anı terapisi (RMT) olarak adlandırılan tedavi üzerine giderek daha fazla inceleme yapılmaya başlandı. RMT, psikoterapi sırasında hatırlanan çocukluk çağı cinsel istismar anılarının (CSA) tarihsel doğruluğu ile ilgili olarak psikolojide meydana gelen daha büyük bir tartışmanın klinik kısmıydı. RMT'de, danışanın sıkıntısını çözmeye yardımcı olacağı tahmin edilen geçmiş travmatik deneyimleri ortaya çıkarmak için genellikle çeşitli tekniklerin kullanımına odakla-

nıldı. O zamanki psikologların anketleri, psikologların %25'in üzerindeki bir kısmının RMT formuyla meşgul olduğunu ve çok daha yüksek bir yüzdesinin hafızayı geri getirmeye yardımcı olduğuna inanılan çeşitli teknikler kullandığını ileri sürdü (Polusny ve Follette, 1996; Poole, Lindsay, Memon ve Bull, 1995). Yine de klinisyenler arasındaki popülerliğine rağmen, RMT ile ilişkili uygulamalar iyi niyetli olmaktan uzaktı.

Psikoterapi esnasında danışanlar tarafından hatırlanan bazı dramatik ve kamuoyuna mal olmuş çocuklukta cinsel taciz iddialarına (şeytani ritüelleri içeren tacizler de dahil) cevaben 1993 yılına kadar eyaletlerin neredeyse yarısında yasama organları iddia edilen mağdurların suçlulara bastırılmış anıları (Jaroff, 1993) ortaya çıktıktan sonraki üç ila altı yıl içinde dava açmasına izin veren yasalar çıkarmıştı. Bu yasalar, genellikle 20, 30 ve hatta 40 yıl önce meydana geldiği söylenen olaylar için müvekkillerin genellikle ebeveyni olduğu iddia edilen faillerine, dava açan danışanların sayısının artmasına yardımcı oldu (Loftus, 1993). Seyrek olmamakla birlikte, bu durum, danışanların terapistlerinin onayıyla meydana geldi. RMT tarafından zemini hazırlanan klinik uygulamalar ve kanuni zemin sayesinde aileler paramparça oldu ve yüzlerce dava açıldı (APA, 1996; Loftus ve Ketcham, 1994). Porter ve Lane'e (1996) göre, "Bastırma kuramına dayalı olarak sahte anı terapisi, son on yılda binlerce hayatı mahvetmiştir" (s. 26). Buna cevaben, binlerce kişi ve aile, konu hakkındaki görüşleri kendi adına yansıyan yeni bir teşkilattan yardım istedi: Sahte Anı Sendromu Vakfı. Sonunda, fail oldukları iddia edilenlerin terapistlere ve hastanelere karşı, karşı davalar ve etik şikayetler başlatıldı ve bu çabalar, nadiren başarıya ulaştı (Jaroff, 1993; Porter ve Lane, 1996). SOCE ile uğraşan terapistlere yirmi yıl sonra uygulanan terminolojinin habercisi olan Stanford sosyal psikoloğu Richard Ofshe, "Sahte anı terapisinin 20. yüzyılın şarlatanlıkları olarak tanınmaya başlayacağını" öngördü (Jaroff, 1993, 55).

O zamanlar psikoloji içinde RMT ve psikoterapide hatırlanan çocuklukta cinsel taciz anılarının güvenilirliği konusundaki tartışmalar genellikle yoğun ve zar zor kontrol edilen bir öfke ile karakterizedydi (örneğin, Williams, 1994a, 1994b; Loftus, Garry ve Feldman, 1994). Geri kazanılmış anıların tarihsel tacize dayanma ihtimalinin savunucuları, bugünkü SOCE savunucuları gibi, sıklıkla klinik deneyimlerinden türetilen vaka çalışmaları ve araştırmalar sundular (Chu, Frey, Ganzel ve Matthews, 1999; Lewis, Yeager, Swica, Pincus Ve Lewis, 1997; Williams, 1994a; Young, Sacs, Braun ve Watkins, 1999). Günümüz SOCE muhaliflerine benzer şekilde, anıları geri kazanma tekniklerinin eleştirmenleri, tartışmalı terapiyi klinik olarak uygulamamış psikologlar ve araştırmacılar olma eğilimindeydi (Loftus, 1993; Loftus vd., 1994; Spanos, 1996). Şubat 1993'te APA, Çocukluk Dönemi İstismar Anılarını Araştırma Çalışma Grubu olarak belirlenen bir çalışma grubu oluşturarak bu tartışmaya girdi.

APA'nın çalışma grubu, mevcut bilimsel literatürü gözden geçirmek ve çocukluk çağı cinsel istismarının anılarının değerlendirilmesi ile ilgili gelecekteki araştırma ve eğitim ihtiyaçlarını belirlemekle görevlendirildi (APA Working Group, 1998a). Altı üyeli çalışma grubu, yarısı feminist psikoloji ve/veya travma tedavisi ile özdeşleşmiş ve yarısı bellek araştırmalarındaki çalışmaları ile tanınan eşit sayıda klinik psikolog ve araştırma bilim insanından oluşuyordu*. 14 Şubat 1996'da çalışma grubu bulgularını açıkladı. Çalışma grubu içindeki keskin ideolojik farklılıklar, iki grubun ayrı incelemeler yayımlamasına neden oldu. Özellikle her iki grubun bakış açılarını göz önünde bulundurma ihtiyacı ve daha fazla araştırma yapmanın önemi ile ilgili olarak bazı mutabakat alanları olmasına rağmen, bakış açılarındaki keskin farklılıklar aşılamadı ve bu durum çalışma grubunun herhangi bir önemli düzeltici eylem

---

* Çalışma grubunun üyeleri Judith L. Alpert, Laura S. Brown, Stephen J. Ceci, Christine A. Courtious, Elizabeth F. Loftus ve Peter A. Omstein idi.

önermesini engelledi (Cummings ve O'Donahue, 2008). Çalışma grubunun itiraf ettiği gibi:

Yukarıda önerildiği gibi, müzakerelerimizden çıkan en tutarlı gözlemlerden biri, hafızayı ve travmanın etkilerini inceleyen ve tedavi eden psikologlar tarafından kullanılan çok farklı epistemolojiler ve tanımlarla ilgilidir. İstisnalar olmasına rağmen, sıklıkla aynı profesyonel dili konuşmuyor veya fenomenleri aynı şekilde tanımlamıyoruz; farklı dergiler ve kitaplar okuyoruz ve farklı uzmanlık toplantılarına katılıyoruz; her grup, diğer grubun sorunlu ve sorgulanabilir gördüğü yararlı ve zorlayıcı çalışmalar bulabilir. Uzlaşmaya varmaya çalışırken karşılaştığımız zorlukların çoğu, bu derin epistemolojik farklılıkları yansıtır (APA Çalışma Grubu, 1998b, s. 934).

Tartışmalı bir şekilde, bu gözlemlerin çoğu, çok farklı ahlaki çerçeveleri ve kişisel deneyimleri konu hakkında herhangi bir fikir birliğine ulaşmanın önünde önemli engeller oluşturan SOCE taraftarlarının ve eleştirmenlerinin farklı bakış açılarını açıklamaya da yardımcı olabilir.

Cinsel Yönelimi Değiştirme Çabaları

On yıl sonra, 13 Mart 2007'de, başka bir tartışmalı klinik uygulamayı ele alarak, APA cinsel yönelime uygun terapötik yanıtlar konusundaki 1997 kararını güncellemek için bir çalışma grubu oluşturulmasına izin verdi. Bu çalışma grubu, SOCE ile ilgili literatürü gözden geçirmek ve tavsiyelerde bulunmakla görevlendirildi (APA, 2007). APA içindeki güçlerin giriştiği ancak APA'nın SOCE'yi 1990'larda resmi olarak etik dışı ilan etmesini sağlayamadığı hatırlanmalıdır. Görünüşe göre, bu çabalar, APA'nın resmi bir karar yayımlaması durumunda hem profesyoneller hem de danışanlar tarafından APA'ya karşı olası iddialar da dahil olmak üzere destekleyici bilimsel kanıt yoksunluğu ve kanuni güvenlik açığı ile ilgili endişeler nedeniyle başarısız oldu. Bu nedenle, 1997 kararının güncellenmesi talebi, APA içinden ve daha geniş kültürel ve politik çevreden artarak gelen baskılar bağlamında gerçekleşti. Bu-

nunla birlikte, hem RMT hem de SOCE'nin tartışmalı doğası, ilgili APA çalışma gruplarının oluşmasına neden olmuşsa da benzerlikler burada sona erer. RMT uygulamaları ve davasıyla bağlantılı duygusal ve ilişkisel zararlar yaygındı, iyi belgelenmişti ve binlerce danışanı ve ailelerini de etkilemişti. Aksine, SOCE'nin çağdaş formlarıyla ilgilenen lisanslı terapistlerle ilişkili danışanlara verilen zararlar belirsizdi ve yeterli kalitede minimal araştırma yeterli oldu APA (2009a). Raporun da kabul ettiği gibi, "Bu nedenle, SOCE'den zarar gelmesinin ne kadar muhtemel olduğu sonucuna varamayız" (42). Dahası, eğer varsa, çok az sayıda terapist, psikolojik açıdan uygulanması mevcut kanun ve düzenlemelere kesinlikle aykırı olduğu iddia edilen "yaygın ve korkunç" SOCE ile ilgili davranışlarda (örneğin, cinsel organlara elektrik şoku uygulamak veya homoerotik görüntülerle birlikte kusmaya neden olmak) bulundukları için lisanslarını kaybettikleri veya kendilerini etik şikayetlere karşı savunmak zorunda kaldığı kayda geçmişti veya kanuni işlem başlatılmıştı.

APA, RMT çalışma grubunu çeşitli akademisyen ve pratisyenlerden oluşturmaya çalışırken, SOCE çalışma grubu, beş cinsel azınlık olan ve hiçbir SOCE uygulamasına dahil olmayan, çok az bakış açısı çeşitliliğine sahip altı uzman psikologdan oluşuyordu*. Hem muhafazakar akademisyenler hem de deneyimli SOCE uygulayıcıları da dahil olmak üzere birçok nitelikli psikolog hizmet için aday gösterildi ancak hepsi reddedildi. APA'nın Lezbiyen, Gey ve Biseksüel Hakları Bürosu müdürü Clinton Anderson, o sırada şu savunmayı yaptı: "Eşcinselliğe ilişkin temelde olumsuz dini algıların ne olduğunu hesaba katamayız, bunlar bizim dünya görüşümüze uymuyor" (Yarhouse, 2009). Bu APA için anlaşılabilir bir ahlaki turnusol testidir çünkü ruh sağlığı kuruluşlarının büyük çoğunluğu gibi, cinsel azınlıklar gibi dezavantajlı gruplara

---

* Çalışma grubunun üyeleri Judith M. Glassgold, A. Lee Beckstead, Jack Drescher, Beverly Greene, Robin Lin Miller ve Roger L. Worthington idi.

zarar verilmesinin önlenmesini en kutsal değer sayan (Haidt, 2012) merkez sol sosyopolitik sempatilerini giderek daha fazla benimsemişlerdir (Duarte vd., 2015). Bununla birlikte, bu tür bir dışlama, çok sayıda muhafazakar profesyonel ve politikacı arasında çalışma grubunun sonuçlarının güvenilirliğini zayıflatmanın talihsiz bir sonucunu da doğurmuştur (Ferguson, 2015; Jones, Rosik, Williams ve Byrd, 2010; Robiner, Fossum ve Hong, 2015).

Bakış açısına göre farklı RMT çalışma grubunun klinik uygulama için katı kuralcı bir rehberlik sağlayamamasından farklı olarak, SOCE çalışma grubunun bulguları APA tarafından kesin olmakla birlikte lanse edildi.

Cinsel yönelim değişikliği savunucuları ve pratisyenlerinin iddialarının aksine, cinsel yönelimi değiştirmek için psikolojik müdahalelerin kullanımını destekleyen yetersiz kanıtlar bulunuyor... Bu alandaki bilimsel olarak titiz ve daha eski araştırmalar, bunun için tasarlanan çabalar nedeniyle cinsel yönelimin değişme olasılığının düşük olduğunu ortaya koydu. SOCE uygulayıcılarının ve savunucularının iddialarının aksine, güncel araştırmalar cinsel yönelim değişikliğine dair kanıt sağlamamaktadır çünkü araştırma yöntemleri bu müdahalelerin etkililiğini belirlemede yetersizdir (APA, 2009b).

SOCE kaynaklı zararlarla ilgili olarak, çalışma grubu daha ılımlı kanıtlar sundu: “Çalışma grubunun güncel SOCE pratiklerinin kim için ve ne açıdan güvenli veya zararlı olup olmadığı hakkında kesin bir açıklama yapmasına olanak tanıyan güncel SOCE ile ilgili metodolojik olarak sağlam çalışmalar yoktur.” (APA, 2009a, 83). Klinisyenlerin cinsel yönelim değişikliği sözü vermediği veya cinsel yönelimi kişisel bir seçim olarak görmediği yönünde bazı sağduyu önerileri bulunuyor-ken, çalışma grubu tarafından tek tip bir şekilde sunulan kapsayıcı düşünce, klinisyenlerin SOCE’den tamamen kaçınması gerektiğidir.

SOCE çalışma grubunun konuyla ilgili gerçekçi bir bakış açısı çeşitliliği içermesi kuvvetle muhtemeldir, nihai metin lisanslı

terapistleri cinsel yönelim akışkanlığı potansiyeli ve danışan merkezli bir sürece katılmasını yasaklamak için devam eden yasal çabaları etkin bir şekilde desteklemesi pek muhtemel olmazdı. Raporun eleştirmenleri, çalışma grubunun, psikiyatri için mahkemeye sevk edilen, cinsel kaygıları olan veya cezai ya da yasal cezalardan korkan (APA, 2009a, s. 82; Jones vd., 2010) birçok erkek üzerinde caydırıcı veya diğer davranışsal yöntemleri kullanan, 1969 ile 1978 yılları arasında yürütülen, yeterli metodolojik titizliği olduğu kabul edilen yalnızca altı çalışmadan SOCE etkinliği hakkında sonuçlar çıkardığını belirtti. Bu yazarlar daha sonra önemli bir soru ve gözlem ortaya attılar:

Raporun odak noktasını teşkil etmeyi hak edecek bilimsel kaliteye sahip olduğu düşünülen altı çalışma a) bugün SOCE arayanlara çok az benzerlik gösteren örnekleri hedef aldıysa ve b) bugün SOCE uygulayanlar arasında artık geçerli olmayan yöntemleri kullandıysa, o zaman hangi temelde rapor, olumlu bir şekilde cinsel yönelim değişikliğinin nadir veya ihtimal dışı olmadığını iddia eden için bilimsel bilinemezciğin ötesine geçiyor? Rapor, birbiriyle uyumsuz iki iddiayı bir araya getirmek istiyor gibi görünüyor: a) cinsel yönelim değişikliği ihtimalini yargılayabileceğimiz güvenilir kanıtlara sahip değiliz ve b) cinsel yönelim değişikliğinin mümkün olmadığını bilimsel olarak biliyoruz (Jones vd., 2010, 9).

SOCE'yi yasaklamaya yönelik mevcut siyasi çabalarla daha da ilgili olan şey, çalışma grubunun zarar verme potansiyelini değerlendirmede görünen çifte standardıdır. Çalışma grubu, SOCE etkinliği hakkında sonuçlar çıkarmak için çok katı ve kanıta dayalı standartlar benimsiyor gibi göründü ancak zararları değerlendirmede bu tür hassasiyetten vazgeçti*. Jones

* Genel olarak profesyonel psikolojinin ve özel olarak APA'nın SOCE'yi nasıl tedavi ettiğine ilişkin bir başka bilinen çifte standart, APA'nın aromaterapi, Reiki (ruhsal olarak yönlendirilmiş yaşam gücü enerjisi), masaj terapisi ve kayrop-raktik gibi yeni ve desteklenmeyen alternatif tedavi tekniklerini teşvik etmesinde ve bunların ruh sağlığı klinisyenleri (Bamett ve Shale, 2013; Pignotti ve Thyer, 2009; Stapleton vd., 2015) arasında uygulanmasını desteklemesindedir. İlgili araştırma temellerindeki benzer metodolojik sınırlılıklarına rağmen (APA, 2009a; Barnett ve Shale, 2013) bu alternatif tekniklere kıyasla güncel

ve diğerlerine göre (2010), “Verimlilikle ilgili standart, standart altı çalışmaları alakasız olarak dışlamaktır. Zarar çalışmaları konusunda bu tür standartların kullanılmadığı görülmektedir.” (9). Şu anda Amerika’da yasama organlarında dolaşan SOCE’den kaynaklanan ciddi ve yaygın bir zarar olduğunu iddia eden bilimsel olarak kesin olmayan iddiaların, büyük ölçüde, sadece altı eski çalışmanın ve esasen anekdotlara dayalı çalışmaların bir koleksiyonunun bir çalışma grubu tarafından doğrulanmasıyla körüklendiğini söylüyor. Bu, mesleki uygulamayı kanunen ihlal etmek için son derece düşük bir bilimsel eşik görünümündedir.

Son olarak, hem SOCE hem de RMT çalışma grupları, ilgili konularda daha fazla yüksek kaliteli araştırma yapılması çağrısında bulundu. Ne yazık ki, SOCE çalışma grubu analizi, eğer çalışma grubunun tavsiyesi uygulamadan caydırmaksa, SOCE’nin yüksek araştırma standartlarını nasıl karşılayacağı sorusunu akla getiriyor. Dahası, rapor son kırk yılda SOCE ile ilgili araştırmalardaki ani düşüşü gözlemlerken, bunun birincil nedenini kabul etmiyor (ki bu sebep bu türden araştırmaların şu an bu araştırmaları yapacak konumdaki bilim insanları için, özellikle de merkez solun savunuculuk çıkarlarını onaylamadıkları takdirde, kariyerlerini tehdit eden pek çok mayınla dolu olmasıdır (örneğin, Woods, 2013)). APA uzmanlarının desteğini alan (örn. A. Lee Beckstead Deklarasyonu, 2012; Gregory M. Herek Deklarasyonu, 2012) SOCE yasaklarıyla kaliteli araştırma yapma yeteneği artık imkansız hale getiriyor ve ilk etapta APA çalışma grubunun araştırma çağrısının iyi niyetli olup olmadığını tartışılır hale geliyor. Elbette, sağduyulu terapistler, hemcins çekim ve eşcinsel davranışlar ile ilgili danışanların endişelerini klinik olarak ele alırken, özellikle yüksek derecede profesyonellik arzulamalıdır. Ma-

---

SOCE’nin profesyonel psikoloji içindeki gözle görülür şekilde farklı muamele, ahlaki, kültürel gibi bilim dışı faktörlerin ve savunuculuk taleplerinin etkisine işaret etmektedir.

alesef APA'nın ideolojik olarak homojen çalışma grubu tarafından SOCE üzerinde harekete geçirilen aktivizm faaliyetleri ve yasal olayların gidişatı, bir danışanın terapötik bir sürecin değişimin teşvik edilmesine ne ölçüde yardımcı olabileceğini keşfetme talebini kabul eden tüm lisanslı klinisyenlerin muhakemesini sorgulamaktadır.

Psikolojide Sosyopolitik Çeşitlilik Nereye Doğru Evriliyor?

Profesyonel psikoloji içinde RMT konusundaki tartışmalar bugün büyük ölçüde azaldı ve daha sonraki bilimsel çalışma ve klinik yansıma, daha tedbirli terapötik uygulamalara ve daha tarafsız söylemlere yol açtı. Açıkça görülüyor ki, tüm bunlar kanunla yasaklamaya başvurulmadan ve şu anki SOCE yasaklarına bağlı kapsamlı aktivizmin tam tersi yolla başarıldı. Çağdaş SOCE'nin bugün kendini bulduğu mesleki ve politik girdap, kültür ve profesyonel psikoloji içindeki ahlaki manzaranın, APA'nın SOCE raporundan yıllar önce başlayarak ve şimdiki zamana doğru hızlanarak oldukça dramatik bir şekilde değiştiğini göstermektedir (Twenge, Shemian ve Wells, 2016). Organize psikoloji hızla sosyopolitik olarak daha az çeşitli hale geliyor ve bu nedenle tercih edilen siyasi ve savunuculuk çıkarlarıyla ters düşen bakış açılarına daha az toleranslı hale geliyor gibi görünmektedir (Duarte vd., 2015; Ferguson, 2015; Gouchat, 2012)*. Uzun vadede toplum, politikacılar ve

---

* Tartışmalı sosyal konularda sosyo-politik çeşitlilik eksikliğinin bazı açık örnekleri arasında APA'nın Temsilci Danışmanı tarafından 2011 yılının Ağustos ayında evlilik eşitliğini destekleyen bir karar lehine 157-0 oylama yapılması (Jayson, 2011) ve Ulusal Sosyal Çalışmacılar Derneği'nin (NASW) sadece ve tamamen (339'dan 339'u) Demokrat adayları son seçimlerde federal ofislere tayin etmesidir (Pace, 2014). Haidt, bu sayıların istatistiksel olarak imkansız bir çeşitlilik eksikliğini temsil ettiğini gözlemlemiştir ve şu düşüncelerine inanmaktadır (Haidt, 2012; Tiemey, 2011): "Aynı şekilde, her bir akıl öznel bir konuda gerçekten iyidir: Halihazırda sahip olduğu pozisyon, genellikle sezgisel nedenlerledir... Bu nedenle, amacı gerçeği bulmak veya iyi bir kamu politikası oluşturmak (yasama meclisi veya danışma kurulu gibi) olan herhangi bir grup veya kurumda (bir istihbarat teşkilatı veya bir bilim insanları topluluğu gibi) entelektüel ve ideolojik çeşitliliğe sahip olmak çok önemlidir." (s. 90).

mahkemeler nezdinde bilimsel konularda psikolojinin beyanlarının güvenilirliğini zayıflatma potansiyeli doğmuştur.

Sosyopolitik homojenlik, sosyal bilimlerin üretimini ve yayılmasını pek çok düzeyde ve özellikle tartışmalı konularla ilgili olarak etkileyebilir. Bu analizin odak noktası, APA'nın, tartışmalı uygulamalara ilişkin farklı bakış açılarını içeren çalışma gruplarını oluşturmaya yönelik görünürdeki azalmış ilgisiyle ilgiliydi; bunun, resmi kararlarının ve bu konulardaki beyanlarının bütünlüğü için makul bir şekilde ciddi sonuçları vardır. Organize psikoloji içinde daha az sosyopolitik çeşitliliğe doğru hareket; örneğin araştırma atıflarında (Ferguson, 2015; Schumm, 2015), hakem değerlendirmelerinde (Honeycutt ve Freberg, 2017; Inbar ve Lammers, 2012) ve işe alma uygulamalarında (Honeycutt ve Freberg, 2017; Inbar ve Lammers, 2012) yanlılık olarakta kanıtlanabilir.

Genel olarak, Duarte ve meslektaşları, çeşitlilik yoksunluğunun merkez sol değerleri psikolojik kuram ve yönetime yerleştirdiğini, mesleği ilerici anlatıları (progresif söylemleri) doğrulayan ve bu anlatılara itiraz eden konulardan kaçınan noktalar üzerinde yoğunlaştırdığını ve cinsel yönelim bileşenlerinde (yani kimlik, çekim ve davranış) terapi destekli akış/dönüşüm ihtimalini kabul eden dindar ve diğer muhafazakar hizmet sağlayıcıların özellikleri, nitelikleri ve motivasyonları yanlış karakterize eden bir psikoloji bilimi üretme riskiyle karşı karşıya olduğunu savunuyorlar. Organize psikoloji içinde bu çeşitlilik sorununa hızlı bir çözüm bulunmamakla birlikte, sorunu kabul etmek, liberal olmayanların çalışma grubu müzakerelerine ve diğer psikolojik bilim araçlarına katılma fırsatlarını arttırmak ve mesleğin çeşitlilik isteklerine sosyopolitik çeşitlilik eklemek faydalı bir başlangıç noktası olacaktır (Duarte vd., 2015; Robiner vd., 2015).

Kaynakça

- American Psychological Association (1996, Şubat 14). *APA panel addresses controversy over adult memories of childhood sexual abuse*. APA Basın Açıklaması.
- American Psychological Association (1998a). American Psychological Association working group on investigation of memories of childhood abuse: Preface to the final report. *Psychology, Public Policy, and Law*, 4, 931-932. doi: 10.1037/h0092731
- American Psychological Association (1998b). Final conclusions of the American Psychological Association working group on investigation of memories of childhood abuse. *Psychology, Public Policy, and Law*, 4, 933-940. doi: 10.1037/1076-8971.4.4.933
- American Psychological Association (2007, Mart 13). *APA taskforce on appropriate therapeutic responses to sexual orientation*. APA Halkla İlişkiler Ofisi.
- American Psychological Association (2009a). *Report of the APA Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation*. Erişim adresi: <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/therapeuticresponse.pdf>
- American Psychological Association (2009b, Ağustos 5). *Insufficient evidence that sexual orientation change efforts work, says APA*. APA Basın Açıklaması.
- Barnett, J. E., and Shale, A. J. (2013, Nisan). Alternate techniques. *Monitor on Psychology*, 44, 48-56. Erişim adresi: <http://www.apamonitor-digital.org/apamonitor/201304?pg=50#pg50>
- Chu, J. A., Frey, L. M., Ganzel, B. L., ve Matthews, J. A. (1999). Memories of childhood abuse: Dissociation, amnesia, and corroboration. *American Journal of Psychiatry*, 156, 749-755.
- Cummings, N. A., ve O'Donahue, W. T. (2008). *Eleven blunders that cripple psychotherapy in America: A remedial unblundering*. New York: Routledge.
- Declaration of A. Lee Beckstead in support of defendant's opposition to plaintiffs' motion for preliminary injunction, *Pickup v. Brown*, E.D. Cal. Dava no. 12-02497-KJM-EFB (2012, Kasım 9). Erişim adresi http://cdn.ca9.uscourts.gov/datastore/general/2012/12/l7/12-17681_appellee_opposition.pdf
- Declaration of Gregory M. Herek in support of defendant's opposition to plaintiffs' motion for preliminary injunction, *Pickup v. Brown*, E.D. Cal. Dava no. 12-02497-KJM-EFB (2012, Kasım 9). Erişim adresi: http://cdn.ca9.uscourts.gov/datastore/general/2012/12/l7/1217681_appellee_opposition.pdf

- Duarte, J. L., Crawford, J. T., Stern, C., Haidt, J., Jussim, L., and Tetlock, P. E. (2015). Political diversity will improve social psychological science. *Behavioral and Brain Sciences*, 38, e130. Doi: 10.1017/S0140525X1400043
- Ferguson, C. J. (2015). "Everybody knows psychology is not a real science." *American Psychologist*, 70, 527-542. doi: 10.1037/a0039405
- Gauchat, G. (2012). Politicization of science in the public sphere: A study of public trust in the United States, 1974-2010. *American Sociological Review*, 77, 167-187. doi: 10.1177/0003122412438225
- Haidt, J. (2012). *The righteous mind. Why good people are divided by religion and politics*. New York: Pantheon Books.
- Inbar, Y., and Lammers, J. (2012). Political diversity in social and personality psychology. *Perspectives on Psychological Science*, 7, 496-503. doi: 10.1177/1745691612448792
- Honeycutt, N., and Freberg, L. (2017). The liberal and conservative experience across academic disciplines: An extension of Inbar and Lammers. *Social Psychological and Personality Science*, 8, 1115-1123. doi: 10.1177/1948550616667617
- Jaroff, L. (1993, Kasım 29). Lies of the mind. *Time*, 142, 52-59.
- Jayson, S. (2011, Ağustos 5). Citing new research, psychology group supports gay marriage. *USA Today*. Erişim adresi: <http://usatoday30.usatoday.com/news/health/wellness/marriage/story/2011/08/Citing-new-research-psychology-group-supports-gay-marriage/49798054/1>
- Jones, S. L., Rosik, C. H., Williams, R. N., and Byrd, A. D. (2010). A scientific, conceptual, and ethical critique of the report of the APA Task Force on sexual orientation. *The General Psychologist*, 45(2), 7-18. Erişim adresi: <http://www.apadivisions.org/division-1/publications/newsletters/general/2010/10-issue.pdf>
- Lewis, D. O., Yeager, C. A., Swica, Y., Pincus, J. H., and Lewis, M. (1997). Objective documentation of child abuse and dissociation in 12 murders with dissociative identity disorder. *American Journal of Psychiatry*, 154, 1703-1710. doi: 10.1176/ajp.154.12.1703
- Loftus, E. F. (1993). The reality of repressed memories. *American Psychologist*, 48, 518-537. doi: 10.1037/0003-066X.48.5.518
- Loftus, E. F., Garry, M., and Feldman, J. (1994). Forgetting sexual trauma: What does it mean when 38% forget? *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 62, 1177-1181. doi: 10.1037/0022-006X.62.6.1177
- Loftus, E. F., and Ketcham (1994). *The myth of repressed memories*. New York: St. Martin Press.

- Pace, P. R. (2014, Ekim). NASW PACE prepares for candidate endorsements. *NASWnews*, 59(9), 1. Retrieved from <https://www.socialworkers.org/pubs/news/2014/10/pace-candidate-endorsements.asp>
- Pignotti, M., and Thyer, B. A. (2009). Use of novel unsupported and empirically supported therapies by licensed clinical social workers: An exploratory study. *Social Work Research*, 33, 5-17. doi: 10.1093/swr/33.1.5
- Polusny, M. A. and Follette, V. M. (1996). Remembering childhood sexual abuse: A national survey of psychologist's clinical practices, beliefs, and personal experiences. *Professional Psychology: Research and Practice*, 27, 41-52. doi: 10.1037/0735-7028.27.1.41
- Poole, D. A., Lindsay, D. S., Memon, A. and Bull, R. (1995). Psychotherapy and the recovery of memories of childhood sexual abuse: U.S. and British practitioners' opinions, practices, and experiences. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 63, 426-437. doi: 10.1037/0022-006X.63.3.426
- Porter, L. S. and Lane, R. C. (1996). Iatrogenic creation of false childhood sexual abuse memories: Controversy, dynamics, fantasy, and reality. *Journal of Contemporary Psychotherapy*, 26, 23-42. doi: 10.1007/BF02307703
- Robiner, W. N., Fossum, T. A. and Hong, B. A. (2015). Bowling alone: The decline of social engagement and other challenges for the American Psychological Association and its divisions. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 22, 366-383. doi: 10.1111/cpsp.12124
- Schumm, W. R. (2015). Navigating treacherous waters: One researcher's 40 years of experience with controversial scientific research. *Comprehensive Psychology*, 4, 24. doi: 10.2466/17.CP.4.24 Erişim adresi <http://www.bmartin.cc/dissent/documents/Schumm15.pdf>
- Spanos, N. P. (1996). *Multiple identities and false memories: A sociocognitive perspective*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Stapleton, P., Chatwin, H., Boucher, E., Crebbin, S., Scott, S., Smith, D. and Purkis, G. (2015). Use of complementary therapies by registered psychologists: An international study. *Professional Psychology: Research and Practice*, 46, 190-196. doi: 10.1037/pro0000015
- Tiemey, J. (2011, Şubat 11). Social scientist sees bias within. *The New York Times*. Erişim adresi: http://www.nytimes.com/2011/02/08/science/08tier.html?_r=3
- Twenge, J., Sherman, R. and Wells, B. (2016). Changes in American adults' reported same-sex sexual experiences and attitudes, 1973-2014. *Archives of Sexual Behavior*, 45, 1713-1730. doi: 10.1007/sl0508-016-0769-4

- Williams, L. M. (1994a). Recall of childhood trauma: A prospective study of women's memories of child sexual abuse. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 62, 1167-1176. doi: 10.1037/0022-006X.62.6.1167
- Williams, L. M. (1994b). What does it mean to forget child sexual abuse? A reply to Loftus, Garry, and Feldman (1994). *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 62, 1182-1186. doi: 10.1037/0022-006X.62.6.1182
- Woods, P. (2013). The campaign to discredit Regnems and the assault on peer review. *Academic Questions*, 26, 171-181. doi: 10.1007/s1219-013-9363-5
- Yarhouse, M. A. (2009). The battle regarding sexuality. N. Cummings, W. O'Donahue ve J. Cummings (Ed.), *Psychology's War on Religion* içinde (s. 63-94). Phoenix, AZ: Zeig, Tucker, & Theisen, Inc.
- Young, W. C., Sachs, R. G., Braun, B. G. and Watkins, R. T. (1991). Patients reporting ritual abuse in childhood: A clinical syndrome report of 37 cases. *Child Abuse & Neglect*, 15, 181-189. doi: 10.1016/0145-2134(91)90063-1

Kendi Sözleriyle: Danışanın Cinsel Çekimi Keşfetme Hakkını Destekleyen Terapistler Lezbiyen, Gey ve Biseksüel Terapistlerin Sorduğu Sorulara Cevap Veriyor

Christopher H. Rosik, Ph.D.

Öz: Cinsel çekim akışkanlığının keşfini (SAFE-T) onaylayan profesyonel terapilerle ilgili mevcut siyasallaşmış iklimde, değişim odaklı hedefleri destekleyen ve bunlara karşı çıkan psikoterapistler arasında anlamlı diyalog oldukça nadirdir. Son zamanlarda, bir grup lezbiyen, gey ve biseksüel terapist, SAFE-T ile uğraşan terapistlerin cevaplamasını diledikleri altı sorudan oluşan bir liste önerdi. Bu konudaki anlayışı ve fikir alışverişini teşvik etmek için, bu soruları, istenmeyen eşcinsel çekim (SSA) bildiren danışanlarla çalışma konusunda kapsamlı deneyime sahip olan ve değişimi takip etmek isteyebilecek birkaç terapistle sordum. Sorular, SAFE-T'nin olası zararlarını ve azınlık stresinin etkilerini hesaba katan, eşcinsel yönelim değişikliği ile ilgili müdahaleleri ve teoriyi ele aldı. Sonuç bölümünde, SAFE-T ile ilgili halihazırda var olan tartışmaları açıklığa kavuşturmak için bu temaların önemi ile

birlikte cevap verenler arasındaki bazı ortak temalar vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: SAFE-T, cinsel çekim değişikliği, terapi.

Giriş

Terapide cinsel çekim akışkanlığı keşfi (SAFE-T)* uygulamasını çevreleyen mevcut profesyonel ve siyasi açıdan değişken iklimde, bu alanda çalışan klinisyenlerin, lezbiyen, gey ve biseksüel (LGB) ruh sağlığı uzmanlarının sorularına kendi ifadeleriyle cevap vermeleri için oldukça az fırsat vardır. Böyle bir grup LGB terapisti**, SAFE-T sağlayan klinisyenlere sormak istedikleri soruların kısa bir listesini verdiğinde, bunun ihtiyaç duyulan profesyonel alışveriş için böyle bir fırsat olabileceğini hissettim. Daha sonra bu alanda deneyimli klinisyen olan birkaç terapistle iletişime geçip onları sorulara cevap olarak kendi inançlarını ve uygulamalarını kısaca paylaşmaya davet ettim. Bu klinisyenlerin birkaçı, profesyonel duruşları nedeniyle katılmayı reddetti. Hepsine kimliklerini korumak için isimsiz olarak cevap verme seçeneği sunuldu ve bazıları yalnızca bu şekilde katıldı. SAFE-T'yi kullanan toplam dokuz terapist, sorulara cevap verdi. Aşağıda, bu uygulama alanında toplam 160 yıllık klinik deneyime sahip bu davetli katılımcıların her biri hakkında bazı genel bilgiler bulunmaktadır:

Joseph Nicolosi, Ph.D.; Psikolog ve Encino, California'daki Thomas Aquinas Psikoloji Kliniği Direktörü. SAFE-T'nin bir formu olan Onarım Terapisinin kurucusudur. 30 yıl boyunca

* SAFE-T, yerleşik psikoterapötik yöntemlerden yararlanarak hemcinsten istemeyen çekim merkezlerini bildiren danışanlar arasındaki cinsel çekimin danışan merkezli keşfi olarak tanımlanabilir.

** Sorular Lee Beckstead, PhD; Jerry Buie, LCSW; Jim Struve, LCSW; ve Uzlaşma ve Büyüme Projesi GLBT üyeleri tarafından soruldu. Uzlaşma ve Büyüme Projesi ile sosyopolitik yelpazenin dört bir yanından sekiz akıl sağlığı pratisyeni, Mart 2013'ten bu yana farklı bakış açılarını daha iyi anlamak ve kapsayıcı ve kapsamlı bir terapötik yaklaşım anlayışı oluşturmak için diyalog yürütme amacıyla bir araya geldi.

neredeyse sadece istenmeyen eşcinselliği olan erkeklerle çalıştı.

Paul Popper, Ph.D.; San Francisco, California'da bağımsız muayenehanede psikolog. 24 yıldır erkeklerle SAFE-T sağlıyor.

Jane Doe # 1, Psy.D.; ABD'de ikamet eden ve 15 yıldır hem erkeklerle hem de kadınlara hizmet veren bir psikolog.

John Doe # 1, Ph.D.; 9 yıldır erkeklerle SAFE-T uygulayan Amerika'da eğitim görmüş bir psikolog.

Michael Davidson, Ph.D.; Erkeklerle 7 yıllık SAFE-T deneyimi olan Birleşik Krallık'ta ikamet eden psikolog.

Janelle Hallman, Ph.D.; Bu alanda 25 yıldır kadınlara hizmet veren Denver Semineri'nde Danışman, Eğitimci ve Yardımcı Doçent.

David Pickup, M.A.; Dallas, Texas ve Los Angeles, California'da çalışan Evlilik ve Aile Terapisti. 8 yıldır erkeklerle onarım tedavisi şeklinde SAFE-T sağladı.

Carolyn Pela, Ph.D.; Phoenix, Arizona'daki Arizona Christian Üniversitesi'nde Davranış ve Sosyal Bilimler Bölümü'nde evlilik ve aile Terapisti. 25 yıldır kadınlara SAFE-T sağlıyor.

John Doe # 2; Ph.D.; Psikolog, Evlilik ve aile terapisti ve klinik sosyal hizmet uzmanı. Öncelikle ABD'de erkeklerle 18 yıl boyunca SAFE-T sağlayarak çalışmıştır.

Sorular

1. Bir kişi cinsel çekimini değiştirmek ve / veya hemcinsine indirgemek isterse, hangi müdahaleleri kullanıyorsunuz? Aynı yöntemler hemcinsinden etkilenen herhangi bir bireyde işe yarıyor mu?

Nicolosi: Psikanaliz, duygu odağı, nesne ilişkileri, EMDR, travma kuramı, nörobiyoloji ve farkındalık meditasyonuna

dayalı müdahaleler kullanıyorum. Yaklaşımların seçimi kişiye ve kişinin tedavi gördüğü yere bağlı olacaktır.

Popper: Terapiye gelme motivasyonlarını, bunu kimin için ve neden yaptıklarını keşfederim. Bunu başkaları için, hatta Tanrı için yapmanın, deneyimimde çekim değişikliğine yol açmadığını açıklığa kavuşturuyorum. Bunu genellikle, bağımlı / kompulsif / depresif / kaygılı kişilik özelliklerinin yıllarca araştırılması izler; bu klinisyenin deneyiminde, eşcinsel yönelimleriyle özdeşleşmeyen ve bir kadın ile daha tamamlayıcı ve yakın ilişkiye doğru değişim arayan danışanlarda eşcinsel yönelim ile korelasyon sık görülür. Başlangıçta terapi, danışanların bağımlı, kompulsif / kaygılı / depresif özelliklerini inşa eden deneyimlerle bağlantılı acılarını yansıtmaya odaklanır, bu genellikle babaları ve diğer erkek akranlarıyla bağlantı kuramamalarıyla ilişkilidir. Daha sonra odak noktası, genellikle kompulsif cinsel eyleme geçerek, benzersiz bireysel kalıplarında bu acıdan kaçtıklarında, şu anda yaptıkları seçimlere işaret etmeyi içerecektir. Kendilerini daha özerk hissettikçe ve daha uygun sınırlar belirledikçe, erkek akranlarıyla ilişkileri daha dengeli, daha karşılıklı ve daha kapsamlı hale gelir ve sıklıkla eş zamanlı olarak hemcinsel yönelik çabalarının yoğunluğu ve sıklığı azalmaya başlar. İkinci soruya gelince, hemcinsel yönelik çekim (SSA) yaşamayı seçen insanlarla çalışmıyorum, bu yüzden klinik deneyimlerime göre bilmiyorum. Sanırım eşcinsel yönelimleri yaşayan bazı kişiler, benzer kişilik problemlerini ve bağımlılık vb. sorunları çözen bir terapiye girerlerse, şaşırtıcı bir şekilde, deneyimlerinde daha önce mevcut olmayan bazı karşı cins yönelimlerinin (OSA) ortaya çıktığını görürlerdi.

Jane Doe # 1: İlk soruyu cevaplamak için: Tüm terapilerde olduğu gibi, hiçbir yöntem / müdahale tüm danışanlar için işe yaramaz. Kullandığım müdahaleler danışana, hedeflerine (ki bu her zaman açıkça cinsel yönelimleri değiştirmek veya azaltmak değildir) ve hemcinsel çekim duymaya (SSA) ilişkin

endişelerine bağlıdır. Örneğin, danışan çocukluk çağı cinsel istismarının eşcinsel çekiminin gelişmesinde rol oynadığına inanıyorsa, önerdiğim müdahaleler, kişinin çocukluk döneminde hiç cinsel istismara uğramamış olması veya kişinin geçmişteki cinsel istismarına inanmaması durumundan farklı olacaktır.

İlk soruya gelince: Bir danışanın sadece ve kararlı bir şekilde cinsel yöneliminin hemcinsel olması veya azaltması için gelmesi nadirdir. Daha sık olarak, danışanlarım ruh sağlığı sorunları veya yaşamlarındaki diğer zorluklar nedeniyle terapiye geldiklerini söylüyorlar. Hemcinsel yönelik çekimleri, tedavi aramalarının birincil nedenleriyle ilgili olabilir veya daha sonra terapide odak noktası olabilirler. Müdahale toplantılarına gelince, bunlar yaygındır: (1) danışanlarımın ne hakkında konuşmak istedikleri, ne zaman konuşmak istedikleri ve bunun hakkında nasıl konuşmak istedikleri konusundaki liderliğini takip etmek; (2) danışanımın belirli bir yöne / davranışa / karara zorlamadan kendi eşcinsel çekimi hakkında konuşmasına imkan sağlamak (danışanlarımın çoğu henüz eşcinselliklerini açıklamadı); (3) kişinin deneyimini ve kararlarını etkileyen köken ilişkileri, inanç ve değerler, cinsel damgalama, eş ve aile sahibi olma isteği gibi karmaşık faktörleri ele almak; (4) utanç müdahalelerini azaltmak (bir utanç döngüsü belirlemek, utançtan kurtulmak için beceriler geliştirmek); (5) risk müdahalelerini azaltmak (eğer danışan riskli davranışlarda bulunuyorsa); (6) DDT (diyalektik davranışçı terapi) becerileri gibi duyguları kontrol altında tutma becerilerini öğretmek; (7) ilişki becerilerini öğretmek ve uygulamak ve destekleyici bir topluluk oluşturmak; (8) kararsızlığı ele almak; ve (9) Cinsel Kimlik Terapisi müdahaleleri.

John Doe # 1: Çekimin arkasındaki duygusal anlamı arıyorum. Çoğu zaman bu, danışana, çekim duyduğu kişiyle ilişkili olarak kendisi hakkında ne düşündüğünü sorarak ortaya çıkar. Bu düşünce elde edildiğinde (yani, “Ben daha aşağıyım”,

“Ben zayıf bir erkeğim” vb. dendiğinde), iki müdahale kullanıyorum: beden çalışması (bir tür duygu odaklı terapi) ve EMDR. Her iki durumda da, bu düşüncenin oluşumuna katkıda bulunan geçmiş deneyimlere (yani travmalara) odaklanırım. Genellikle bu müdahaleleri yapmadan önce, bir kişinin avlandığı bilişsel çarpıtmaları daha hızlı tanımlayabilmesi ve adlandırabilmesi için üçlü sütun tekniği de dahil olmak üzere bazı bilişsel davranışçı teknikleri de tanıtacağım. Bu teknikte, danışanın olumsuz bir otomatik düşüncüyü tanımlamasını sağlıyorum ve ardından arkasındaki bilişsel çarpıtmayı tanımlayarak akılcı bir öz değerlendirmeye varıyorum. Bu çarpıtmalar, hemcins yönelik çekimiyle doğrudan ilişkili olabilir veya olmayabilir, ancak çoğu kez kendini tanımasına katkıda bulunur ve danışanın öz farkındalığını geliştirmesine yardımcı olacak herhangi bir çalışmanın, hemcins yönelimine de yardımcı olacağına inanıyorum.

Davidson: Konuşma terapileri ve bazı davranış teknikleri. Genellikle bu, davranış değişikliğini içerir ve danışana zararlı görünen davranışları azaltır: PMO (Pornografi, mastürbasyon, orgazm) bağlantısı keşfedilir ve dopamin bağımlılığını anlamak için çalışma yapılır. Davranış teknikleri, alternatif yanıtları keşfetmek için özellikle travma çalışmasıyla ilgili olarak rol eğitimi etrafında döner. Çalışmamız, danışanın özgüvenini artırmak ve girişkenlik eğitimi yoluyla girişkenliği öğretmekle ilgilidir. Bir danışanın “Sosyal Atomu” hakkında bir fikir edinmeye çalışıyorum. Yüksek düzeyde internet pornografisi olduğu zaman, onlarca arkadaş edinmeden önce iletişim becerilerini artırmak gibi gerçek ilişkiler ve diğer sosyalleşme hedefleri oluşturmak için çalışıyoruz. Çalışmalar genellikle hemcins bağlantıların erotizasyonunu tersine çevirmek ve “aynılığın” büyüsünü ve cazibesini bozmak için yapılır. Romantizmin “aynılığına” karşı “farklılık” modellerini keşfediyoruz. Ayrıca, “yönlendirme” (“modelleme”ye karşı) gibi

kavramları etiketleme (ikili model kavramlarını parçalarına ayırma) üzerinde de çalışıyoruz.

Hallman: Eşcinsel yönelimleri ile dini inançları arasında tutarsızlık yaşayan kadınların çoğu, cinsel çekimlerini “değiştirmek” için mutlaka terapiye gelmiyor. Terapiye, kafa karışıklığı, çelişkili düşünceler ve duygular ve bu varoluşsal gerçekliğin sunduğu genel stres nedeniyle geliyorlar. İç dünyalarını istikrara kavuşturmaya, cinsel yönelimlerini ve hemcins ilişkilerini anlamaya (anlam oluşturma), daha geniş meselelerde veya geçmiş travmalarda yaşamları üzerinde çalışmaya, sevdiklerine ve cinselliklerine karşı özgün benliklerine dayalı bir birincil kimlik oluşturmaya çalışırlar. Bu çalışma yapıldıktan sonra kendilerini benzersiz ve özel bir kadın olarak görür, dini inançlarına meydan okur, güvenli ve sağlıklı bir topluluk kurarlar vesaire. Bu nedenle, kanıta dayalı veya bu tür sorunlar için etkili olduğu yaygın olarak kabul edilen teori ve teknikleri takip ederek standart psikoterapi öneriyorum. Bu tür bir işte, birçok danışan bilişlerinde, duygusallıklarında, ilişkişelliklerinde, maneviyatlarında ve cinselliklerinde değişimler yaşar (örneğin, kadınlara karşı çekimlerinin yoğunluğunun azalması). Terapiye başlangıçta açık bir taleple gelen (veya daha doğrusu cinsel yönelimlerini “değiştirmeyi” ümit eden) danışanlar için, bu talebin kaynağını belirlemek için bir değerlendirme modunda kalıyorum. Çoğu zaman kadınlar ailelerinden veya kiliselerinden “değişmeleri” için baskı görürler, hemcins yönelimlerine göre hareket etmeleri durumunda bu ilişkilerin kaybedilmesinden korkarlar ya da korktukları veya Tanrı nezdinde iğrenç oldukları inancı yüzünden derin bir utanç yaşarlar. Bu nedenle, bu istek çoğu zaman korku veya utançtan kaynaklanır. Durum böyle olunca, terapiyi onların çok gerçek ve meşru korkularına veya muhtemel içselleştirilmiş utançlarına yönlendiriyorum. Genellikle terapinin bu aşamasında bir kadın tartışılacak daha geniş konuların olduğunu fark eder. “Değişmek” şeklindeki orijinal hedefi, genellikle bir

kenara düşer. Bir kişinin cinsel yönelimini doğrudan “değiştirebilecek” kullandığım (veya bildiğim) hiçbir teknik yok. Cinsel yönelim (en azından kadınlar için), bir kişinin gelişiminin ve benlik duygusunun bütünleşik bir yönüdür ve bu nedenle, basitçe “değiştirilebilen” izole bir özellik olarak mevcut değildir. Bununla birlikte, tüm insanlar cinsellikleri etrafında illa ki birincil veya tipolojik bir kimlik formüle etmeyecektir. Bu, danışanlarımın çoğu için geçerli. Kadınlara öncelikli olarak cinsel olarak ilgi duymaya devam ederken, bunun Tanrı’nın cinselliklerinin asıl amacı olduğuna dair inançlarına dayanarak kendilerini heteroseksüel olarak tanımlamayı seçerler.

Pickup: Eklemlenmiş bilişsel-davranışçı yöntemleriyle öncelikle psikodinamik bir yaklaşım kullanıyorum. On yıllardır kullanılan ve profesyonel olarak kabul gören yöntemler olan bu yöntemler, hemcinsine ilgi duyan herhangi bir kişiye fayda sağlayacaktır. Ancak danışanın kişilik özelliklerine ve tercihlerine bağlı olarak öyküsel (narratif), danışan merkezli ve bütüncül yaklaşımlar da faydalı olabilir.

Pela: Öncelikle, özel bir müdahalem yok, bu özel bir terapi türü değil. Ben, eşcinsel yönelim deneyimleriyle ilgili sıkıntı ve rahatsızlık dahil olmak üzere cinsellikleriyle ilgili hedefler sunan danışanlarla iş birliği yapma fırsatına sahip olan bir öyküsel terapistim.

Öyküsel terapi müdahalelerinin ayrıntılı bir açıklaması olan uzun cevabın bu araştırma için uygun olmadığını tahmin ediyorum. Ancak bir ipucu sağlamak için bu mevcut endişe doğrultusunda (eşcinsel çekim ile ilgili sıkıntı ve rahatsızlık) danışanın ilgisini çeken eşcinsel yönelim ile ilgili ne olduğunu anlamama yardımcı olan bir sorgulama protokolü ile başladım. Mevcut kültürel anlatı göz önüne alındığında, bu endişe, danışanın eşcinsel yöneliminin bir şekilde kendi kimliğine özgü olduğuna dair mevcut anlatıyı içselleştirmiş olması olabilir. Bu, hemcinsiyle bir cinsel ilişkiye dahil olmuş ve popüler

mantra ile artık yaşam boyu lezbiyen olduklarına ikna olmuş üniversite yaşındaki kadınlarla yaptığım çalışmamda ortak bir endişeydi. Gelecekteki ilişkileri ve cinsellikleri hakkında hiçbir seçenekleri olmadığına inanarak sıklıkla depresyon ve umutsuzluk ile başvururlar. İş birliği yaptığım kadınların çoğu, cinsel yönelimin kişinin kimliğine içkin olduğu şeklindeki anlatının sınırlarından ve sınırlılıklarından kurtulma arzusunu dile getirdi.

Danışanların ve benim aynı zamanda eşcinsel yönelim etiketi ile ilişkilendirdikleri deneyimler, inançlar ve değerler hakkında daha fazla bilgi edinmemiz gerekiyor. Eşcinsel yönelim ile hangi nitelikleri ilişkilendirdiklerini bilmek istiyorum. Bu oldukça işbirlikçi bir süreçtir ve danışanın (terapistin değil) sorunun anlamını tanımlamasını gerektirir. Danışanın eşcinsel çekimi hakkındaki hikayesi benimkinden veya bu konuda Freud'unkinden daha önemlidir (terapistin bir üst anlatıya sahip olması uygun olsa da).

Soru, danışanın hedefini cinsel yönelimini “değiştirmek ve / veya azaltmak” olarak tanımlar. Bu bana sorun için açık bir etiket veriyor. Sorunu danışana dikkat çeken bir etiketle tanımlamak çok önemlidir. Danışanın hedefleri benim için benim hedeflerimden daha önemlidir. Öyküsel terapi, danışanın kendi kaderini tayin etmesi için radikal bir tavır alır. Öyküsel terapi, problemin hayatındaki etkisini keşfederek buradan devam eder. Mesele eşcinsel yönelimi sorun olarak tanımladığından, ikimizin de eşcinsel yönelimin hayatını nasıl bozduğunu ve en ince ayrıntısına kadar onun sıkıntılarına neden olduğunu keşfetmemizi istiyorum. Bu, açıklığa kavuşturan bir süreçtir ve eşcinsel çekimin gerçekten sorun olup olmadığını keşfetmemizi sağlar, yoksa süreçte farklı bir sorun keşfeder.

Öyküsel terapi sorunun dışsallaştırılması ve kişileştirilmesiyle bilinir. Bu, sorunu istemcinin içinden çözen bir dilin kullanılmasıyla gerçekleştirilir. Bu, bir danışanla ilk görüşmemle baş-

lıyor. Bu durumda, eşcinsel yönelimi onun kim olduğu değildir, ne de karşı cinse yönelim ise olacağı kişidir (yine soruda ima edilen amaç). Aksine, eşcinsel çekim, kişileştirme dilinin kullanımıyla dışsallaştırılır, böylece eşcinsel yönelimle olan ilişkisinin karmaşıklığını görebiliriz.

Daha sonra, problemi danışanın çekirdek kimliğinden dışsallaştırırken problemin istisnalarını belirleriz. Sorunun istisnalarını araştırarak, danışanın seçtiği değerler kimliği ile eşcinsel yönelim hakkındaki kültürel anlatıyla uyumlu alternatif bir hikaye ortaya çıkarıyoruz. Bu süreç sayesinde, danışanın cinselliği kendisine aitmiş gibi geri getirilir ve artık kültürel olarak zorunlu bir anlatı tarafından dikte edilmez. Bu, danışanın önceden yasak olan ilişkileri ve romantik deneyimleri keşfetmesini sağlar.

Bu bizi terapi sürecinin ortasında bırakıyor, kapsamlı bir “tedavi planı” sunmayı değil, okuyucuya bir öyküsel terapist tarafından tanımlanmış mevcut problemi olan biriyle çalışırken kullanılan müdahaleler hakkında bir fikir vermeyi amaçlıyor.

John Doe # 2: Müdahalelerim arasında EMDR, Dürtü Kontrol Alışkanlıkları için BDT (mesela Schwartz’ın Dört Adımı), girişkenlik eğitimi, On İki Adımlı grup desteği için yönlendirme, meditatif nefes alma, günlük tutma ve bununla birlikte ortaya çıkan zorluklar için uygun ve ilgili yardımlar yer alıyor. İstenmeyen eşcinsel yönelim veya başka herhangi bir sorun olsun, aynı mevcut endişeye sahip herkes için hiçbir yöntem işe yaramaz. Bazen, “çekimin” kendisi değil, danışanların değiştirmek istediği zorlayıcı veya başka türlü alışılmış davranışlarıdır (örneğin, eşcinsel pornografisi kullanımı).

2. Daha önce karşı cinse karşı herhangi bir cinsel çekim hissetmemişken, bir kişi karşı cinse cinsel olarak ilgi duymak istiyorsa, hangi müdahaleleri kullanıyorsunuz? Karşı cinsle seks yapmaya karşı cinsel tiksinti veya nefret (duygusal tiksinti değil) yaşarsa, hangi müdahaleleri kullanırsınız?

Nicolosi: Muhtemelen psikolojik eğitim, EMDR, beden çalışması ve danışanın annesi ve diğer önemli, baskın kadın ile ilgili farkındalık şeklinde geçmiş travma üzerinde çalışırdım. Karşı cinsin çekiciliğini artırmak için yukarıda listelenen yöntemlerin aynısını kullanırdım.

Popper: Danışanlar erkek ilişkilerinde daha fazla özerklik, samimi karşılıklılık ve doyum deneyimledikten sonra, duygusal ya da şefkatli ya da dostane bir şekilde bir kadınla potansiyel bir ilişki ile belirsiz de olsa alakadar olan bir parçası olup olmadığını keşfetmenin zamanı gelmiştir. Bu alan araştırıldıkça, çoğu zaman anneye ilgili sorunlar, kadınlarla ilişkilerle ilgili diğer geçmiş materyallerin yanı sıra cinsel istismar öyküsü vb. ile birlikte her türlü biçimde ortaya çıkar. Danışan, kadınlara bir erkek gibi yaklaşma konusunda deney yapma riskiyle karşı karşıya kaldıkça tamamlayıcı bir partner arayan bir erkeğin, kadınlarla ilişkisini biçimlendiren çocukluk çağı sancıları, bu sancılardan kaçınmak için hayatta kalma öyküleri ile birlikte ortaya çıkmaya başlar. Burada yapılacak olan, acıya bağlı çocukluk öyküleriyle özdeşleşmemeyi öğrenmektir ancak şimdiki eş zamanlı diğer iç tepkileri kadın arkadaşlarla deneyimlenirken kabul etmeyi ve gerçekliklerinin içine girmesine izin vermeyi seçmektir. Bu tepkiler, örneğin, besleyici bir dokunuş, birlikte eğlenceli bir oyun zamanı veya şehvetli dürtüler olarak ifade edilebilir.

Jane Doe # 1: Bu duruma danışanlarımda rastlamadım. Karşı cinse daha fazla cinsel olarak ilgi duymak isteyen danışanlar, başlangıçta karşı cinse yönelik tipik bazı çekim unsurlarına sahiptir. Buna ek olarak, karşı cinsle seks yapmaya karşı tik-

sinti veya isteksizlik hisseden danışanların karşı cinsten çekiciliklerini artırma hedefi yoktu. Tipik olarak bu danışanların hedefleri, kendilerini geliştirmeleriyle ilgilidir (örneğin, kendi bedenlerinde rahat hissetme, kimlik gelişimi, utancı azaltma, kaygıyı yönetme, vb.), Ancak açık olmak gerekirse, danışanlarımın (aynı cinsiyetten ilgi gören veya başka türlü) hiçbirisiyle tiksinti terapisi kullanmadım.

John Doe # 1: Bu durumlarda, erkeğin kendisine ilgi duymak isteyeceği bir kadının etrafında EMDR yapacağım. Genellikle bu seanslardan ortaya çıkan temalar, bir kadının gözünde yetersiz hissetme etrafında döner. Bu bazen, bu inançların kök saldıgı geçmiş anılar etrafında EMDR'ye yol açar.

Davidson: Nefretin derinliğini ve doğasını anlamak ve tiksintinin doğasını ve ne ölçüde duygusal olduğunu anlamak için çalışırdım. Duygusal tiksinti ile çalışırken daha rahat olur-
dum. Fiziksel tiksinti ile ilgili olarak, tiksintinin başlangıcına katkıda bulunan veya bununla ilişkilendirilen olayların yaşa uygunluğunu kontrol ederdim. Ergenlik sonrası “cinsel eğitim” materyallerinin ergenlik öncesi çocuklara maruz kalması bir sorun olabilir. Bunu ele almak için yerinde olması gerekebilecek güvenlik önlemlerini kontrol ederdim. Danışanın hoşlanmadığı alanlara giderek daha fazla maruz kalma açısından bununla çalışabilecek destekleyici bir karşı cinsten partner var mı? Psikodrama, tatsız alanları sembolize etmede yararlıdır ve danışanın ortaya çıkardığı şeyi işaretlemek için herhangi bir eyleme girip çıkma yolu ile öğretici olabilir.

Hallman: “Bir kadını” erkeklere çekici hissettirmek için müdahalelerden yararlanmıyorum. Açıkçası, birlikte çalıştığım çoğu kadın bir erkekle birlikte olmak istemiyor. Tek, güçlü ve odaklı bir kadın ya da duygusal bağımlılıkla dolu olmayan sağlıklı bir hemcins ilişkisi içinde dolu dolu bir yaşam sürmeyi özlüyorlar. Açıktır ki, ikinci grup için, eşcinselliği çevreleyen dini inançlarında genellikle bazı değişiklikler meydana geldi.

Ancak bazı danışanlarım daha biseksüel olarak karşımıza çıkıyor. Geçmişte ve hatta şu anda erkeklere ilgi duymuşlardır ve yine de bu kadınların çoğu, yalnızca kadınlarla cinsel olarak aktif olmuştur. Bu nedenle erkeklerle romantik ve cinsel ilişki kurma fırsatlarından ve deneyimlerinden yoksundurlar. Bu kadınlar genellikle erkeklerle uzun vadeli ilişkilere açıklığı ve bu ilişkilerin geliştirilmesini engelleyebilecek engellerin üstesinden gelme talebinde bulunurlar. Bu durum, (1) “Erkekler sadece bir şey ister” veya “Hiçbir erkek benimle olmak istemez” gibi olumsuz temel inançlara meydan okumayı içerebilir; (2) geçmişteki hayal kırıklıklarından öğrenilmiş veya oluşturulmuş olabilecek erkeklerle yakınlıktan kaynaklanan korkulara meydan okumak; (3) erkekleri içeren geçmiş travmadan iyileşme veya (4) olgunlaşmamışlık duygusuyla erkeklerle romantik ilişki kurma (sosyal ipuçlarını tanımak veya flört dansı yapmayı bilmek gibi) tarzı düşünceleri içerebilir.

Özetle, terapi danışana yeni bir şey aşlamaya yönelik değildir ancak danışanın kişisel gelişimi, ilerlemesi ve kişiliğinin yanı sıra gerçek ve eşsiz benliğinin tüm yönlerinin tam ifadesi ve tezahürü olarak genişlemesi için hedeflerine ulaşmasını engelleyen potansiyel engelleri veya kısıtlamaları çözmeye veya yeniden çerçevelelendirmeye yöneliktir.

Pickup: İlk soru için belirttiğim gibi aynı müdahaleleri kullanıyorum. Bugüne kadar bu terapiyi isteyen her danışan, karşı cinse olan ilgisizliklerinin, cinsel kimliğine daha önceki travmayı “sakladığını” keşfetti. Bu yüzden, cinsel kimliklerinin tamamlanması veya iyileştirilmesi üzerinde çalışıyoruz, bu da onların kendi cinsiyetleri içinde özgün ve bütün olmanın ne kadar iyi hissettirdiği bildirimleriyle sonuçlanıyor. Danışanlarım kendi bütünlüklerini hissettiklerinde ve karşı cinse tamamlayıcılık hissettiklerinde, bu danışanlar karşı cinse karşı cinsel çekimlerin geliştiğini bildiriyorlar. Bu her zaman olmaz. Bazı erkekler kadınlara geçmeden otantik bir hayat yaşamaktan çok mutludur. Tiksinenler için, her zaman çocukluktan

beri karşı cinsle ilgili, genellikle bilinçsiz, altında yatan bir sorun keşfettim. Psikodinamik olarak, tiksintinin kendiliğinden çözülebilmesi için bu sorunu çözmeye çalışıyoruz.

Pela: Sorunun ilk kısmına gelince, bu hikayeye çok kuşkuluyum. “Karşı cinse hiç cinsel çekim duymadım.” Aslında, herhangi bir “asla” veya “her zaman” anlatısından şüpheliyim. Yine, bir öyküsel terapi protokolü kullanarak benzersiz sonuçlar ararım (bu daha sonra terapi sürecinde yer alır). Genel olarak, karşı cinse çekim olaylarını arama sürecinden önce, danışanın terapiye geldiği sınırlı içe dönük kültürel anlatısını, eşcinsel çekim duyulanın kim olduğu öyküsü vb. güçlendirmek “Asla yapmadım...” anlatılarını ortadan kaldırır. Eşcinsel yönelim başarılı bir şekilde dışsallaştırılmışsa, temel kimliklerini korumak için buna ihtiyaçları yoktur. Bu bir kenara, zaman zaman karşı cinsten ne kadar çekici göründüğünü, “görmeyi” sınırladığına dair Hollywood tarzı bir hikaye keşfettim. Bu sınırlayıcı, sık paradigmanın dışına bakarsak, karşı cinse yönelik çekim hikayesinin hayatlarında ortaya çıkma yeri olacaktır.

Sorunun ikinci kısmıyla ilgili olarak, bu protokol danışanın tiksinti ve tiksintinin üstesinden gelme arzusunu varsayar. Danışanın öncelikle bu deneyimlerin üstesinden gelme seçiminin kalbindeki değerleri / inançları ve arzuları netleştirmesi gerekecektir. Öyküsel terapi ile uyumlu olarak, tiksinti ve tiksinti etrafındaki hikayeyi keşfetmek temel bir başlangıç adıımıdır. Karşı cinsten iğrenme ve tiksinti yaşayan kadınlar için bulduğum ortak bir tema, bir erkeğin cinsel istismarına dair önceki deneyimler veya annelerinin istismarına tanıklık etmektir. Karşı cinsten cinsel ilişkilerde kadınların baskı altına alınmasına, aşağılanmasına ve sömürülmesine sıklıkla tanık olmuş veya tecrübe etmişlerdir. Dahası, sağlıklı, eşitlikçi-tamamlayıcı cinsel ilişkilerde kadınlarla ilgili paralel hikayeler, bu baskın baskıcı hikaye tarafından tıkanmıştır. Kadınlarla çalışma deneyimime göre, duygusal ve fiziksel çekicilik güçlü

bir şekilde sentezlenmiştir; bu nedenle, erkek-kadın duygusal / romantik ilişkileriyle ilgili hikayelerinin istisnalarını bulmalarına yardımcı olmanın tiksinti / nefreti ele almada yardımcı olduğuna inanıyorum. Bir erkekle cinsellik düşüncesinden tiksınmedikleri zamanları da belirleyebilirler. Daha önce de belirtildiği gibi, bu istisnaları kendi öykülerine kabul etme süreci, genellikle kimlikleri artık baskıcı odak tarafından boğulmadığında onların erotik cazibe merkezleri oldukları öyküsü yerleşir.

John Doe # 2: Cevabım ilk soru için verdiğim cevapla aynı.

3. Yukarıdaki müdahalelerin altında yatan teorik varsayımlar nelerdir?

Nicolosi: Eşcinsellik, kişinin cinsiyetiyle ilgili geçmiş utanç travmasının bir belirtisidir. Sonuç, danışanın cinsiyet ifadesini içeren doğal iddiasını gerçekleştirme korkusudur.

Popper: Bunu utanmadan kabul ederek, hepimiz çocukluk acımızın kalıntılarını ve içimizde bağlantılı hikayeleri taşıyoruz. O zamanlar hayatta kalmamızı sağlayan, ancak şu anda yaşamı başımıza geldiği gibi deneyimlememize izin vermeyen, o çocukluk öyküleriyle özdeşleşerek şimdiki durumlara sıklıkla tepki veririz. Ve çocuklukta hayatta kalma hikayeleri varsayılan özdeşimlere uymamayı öğrenmeye ve ayrı, özerk insanlar olarak var olduğumuz yetişkin deneyimi ve bakış açısı ile kendi düşüncelerimiz, duygularımız ve işitilmesi ve saygı duyulması gereken arzularımızla özdeşleşmeyi öğrenmeye duyarlı oluruz. Yukarıda belirttiğim gibi, eşcinsel yönelimleri konusunda kararsız olan ve bir kadınla daha tamamlayıcı bir ilişki kurma kapasitesine ulaşma konusunda yardım arayan kişiler, genellikle bağımlı kişilik özellikleri geliştirerek başa çıktıkları çocukluk sorunlarının kalıntılarını gösterirler. Bu insanlardan birçoğunun doğuştan gelen mizaca dayalı büyük bir duyarlılık temeli sergilediğinden bahsetmedim, bu da tipik kültürel olarak tanımlanmış erkeklikte gelişme şanslarını azal-

tiyor ve genellikle babaları ve akranları tarafından değerlendirilerek çocukluk sorunlarına katkıda bulunuyor.

Jane Doe # 1: Danışanımın özerkliğine saygı duymak ve değerlerimi onlara empoze etmekten kaçınmak gibi etik idealer bana rehberlik ediyor. Danışan için neyin en iyi olduğunu bilmediğimi, ancak bunu kendileri için belirlemeleri gerektiğini varsayıyorum. Ayrıca onlara bir yönde baskı yapmamın (örneğin, hemcinsle olan cinselliklerini azaltmak veya onaylamak için) yardımcı olmadığını varsayıyorum. Bazı müdahaleler, cinsel kimlik gelişimi üzerine yapılan araştırmalara ve cinsel azınlıkların yaygın olarak ilerlediği çeşitli aşamalara ve bazı bireylerin bir eşcinsel kimlikle nasıl özdeşleştiğine dayanmaktadır. Bilişsel bir utanç modeli kullanıyorum (utanç için müdahalelerim aynı zamanda duyguları, ilişkileri ve davranışları da ele alıyor). Sahip olduğum varsayımlardan biri (araştırmayla desteklenmiş gibi görünüyor), utanç sadece cinsel damgalanmadan kaynaklanmıyor, aynı zamanda cinsel azınlık stresi yaşamadan önce de mevcut olabilir.

Teorik varsayımlarım, insanların özünde ilişkisel olduğu ve ıstıraba dayanmak için bir destek ağının gerekli olduğu anlayışını içeriyor. Benzerlik gizlendiğinde zor olabilen benzer başkalarına olan ihtiyacı da anlıyorum. Ayrıca danışanımın cinselliğinin ilişkiselliği içinde yer aldığını ve sıklıkla ilişkisel açıkları ele almanın (varsa) yardımcı olabileceğini anlıyorum.

John Doe # 1: Esas olarak, eşcinsellik erkeklerden kopuk hissetmeye bir tepkidir. Cinsel bir sorun değil, gelişimsel bir sorun. Altta yatan başka bir durumun belirtisini temsil eder. Ancak her hikaye biraz farklıdır.

Davidson: Benim dayanağım, direktörün (terapist) danışana (sözleşmeli olarak) belirli ilgi alanları üzerinde çalışmasına yardımcı olmak için kolaylaştırıcı bir rol oynadığını anladığım psikodrama psikoterapisidir. Alternatif tepkilerle çalışma eylemi, yeniden çalışma sahneleri (uygun olduğunda travma-

tik deneyim), rol yapma, rolü tersine çevirme, sarmal yapma, aynalama (zamanda geriye veya ileriye gitme) işin somutlaştırılmasında yardımcı olabilir. Mümkün olduğunda grubun gücünden yararlanmak ve katılımcılar arasında işleyen “tele”yi (yani yakınlığı) belirlemek yardımcı olabilir.

Hallman: Bir danışanın kişiliğinin, deneyimlerinin, özerkliğinin ve kendi kaderini tayin hakkının tüm yönlerini onurlandırmaya çalışan psikodinamik bir yaklaşımla çalışıyorum. Ben ağırlıklı danışan merkezliyim. Hemcinsle cinsellik ve muhafazakar dini inançların gerginliği içinde kalmaya devam eden danışanlar için bu kolay bir iş değildir, danışanın hem cinselliği hem de dini hakkı verilmelidir ve doğrulanmalıdır. Bir kadının hayatının bu önemli yönlerinden biri veya her ikisi tarafından ilan edilebilecek utanç ve suçluluğu azaltmayı hedefliyorum. Hemcinsle çekim duymak utanç verici değildir ve muhafazakar bir dini ahlaka bağlı kalmak da utanılacak bir şey değildir. Utanç, bir kadının benlik duygusunu parçalama eğilimindedir. Danışanlarımın çoğu, cinsellikleri ve dinleri arasındaki gerilimin ışığında bile entegre bir benlik duygusu arıyorlar. Danışanlarımın bu konudaki hedeflerini onurlandırmak için, terapinin özünde empatiye sızması gerekir. Empati, utanç temelli bir kimliği değiştirebilen ve değer ve aidiyet duygusu üzerine kurulu bir kimliğin temelini oluşturabilen şeydir. Bu nedenle, danışanlarımın özgürce keşfedebilecekleri, sorgulayabilecekleri, meydan okuyabilecekleri, büyüyecekleri, deneyebilecekleri ve Tanrı’nın önünde eşit derecede zevk alabilecekleri ve kutlayabilecekleri hayatı kavrayabilecekleri güvenli bir ortam sağlamak için derinden uyumlu, empatik ve şefkatli bir duruşla çalışıyorum.

Pickup: Terapimde öncüllere dayalı varsayımlar yok. Bununla birlikte, değişim terapisi isteyen her danışan iki temel varsayımı yanıtlar. Birincisi, eşcinsel olarak doğduklarına inanmıyorlar. İkincisi, çocukluktan kaynaklanan eşcinsel duygularının travmatik nedenlerinin ciddi derecede cinsel kimliğe dair aş-

ğılık duygusu içinde olma ve ciddi şekilde karşılanmamış sevgi, şefkat, bağlılık ve hemcins rol modellerin onayına odaklandığına inanıyorlar. Bu varsayımlarla, psikodinamik teknikler, danışanların travma baskısından kurtulduklarında otomatik olarak ortaya çıktıkları için bu yaraların gerçekliğini ortaya çıkarır. Psikodinamik bir araç olabilen duygulanım müdahaleleri, homoerotik çekimlerinin altında olduğunu keşfettikleri keder, öfke ve aşağılıklara yol açar. Bu varsayımlar, onarım terapisinin temel ilkelerinden birine yol açar; bu, eşcinsel duygulara sahip olmanın utançlarını gidermek ve ondan kurtulmaktır.

Pela: Sanırım bu varsayımları anket boyunca dile getirdim çünkü iyi terapötik müdahalelerin, ortaya çıkan teorinin kuramsal varsayımlarıyla ayrılmaz bir şekilde bağlantılı olduğuna ve bu varsayımların terapötik süreç boyunca tanımlanabilir olması gerektiğine inanıyorum. Bununla birlikte, daha geniş bir temel sağlamak için birkaç ek nokta yardımcı olabilir. Öyküsel terapi, danışanların hedeflerini belirledikleri işbirlikçi bir yaklaşıma sahiptir. Terapistin bilgisi danışaninkini gölgede bırakmaz, daha ziyade bir araya gelirler ve sorunla ilgili görüşlerini paylaşırlar, yolun her adımında diğerlerine yönelik görüşlerinin belirginliğini kontrol ederler. Öyküsel pratiğin tam tersi, LGBT klinik literatüründe ortaya konduğu gibi, danışanın sıkıntısının olası açıklaması olarak “içselleştirilmiş homofobi”yi varsaymanın ve ardından danışana yansıtmanın yaygın tepkisidir.

Diğer bir varsayım, bireylerin kendileriyle ilgili diğerlerinin yol boyunca anlattıkları hikayeleri (hikayeler topluluk içinde yaratılır) ilişki içinde sıklıkla kabul ettikleri inancıdır. Özellikle bireyler incindiklerinde, savunmasız kaldıklarında veya kafaları karıştığında, sağlam dayanaklar bulmak için kültürel hikayelere yönelirler ancak bu hikayeler bazen sınırlayıcıdır ve bazen danışanın değerleri ve inançlarıyla çelişir. Öyküsel terapi, danışanın inançları ve değerleriyle kimliğin uyumlu

hale gelmesine yardımcı olmayı amaçlar ve benimsedikleri hikayelerin ortaya koyduğu sık sık sınırlayıcı varsayımları sorgulamalarına izin verir.

Öyküsel terapi, sosyal inşacı bir teori üzerine inşa edilmiştir ve Michel Foucault'nun cinsel deneyimlerimizin (çekim, arzular, davranışlar, düşünceler) kimliğimiz olmasına izin vermenin tehlikelerine ilişkin anlayışıyla uyumludur. Kimliğimizin herhangi bir kültürel anlatıyı destekleyecek şekilde indirgenmesi, bireyin anlatısının zenginliğini sınırlar ve tercih ettikleri değerlere göre bir hayat yaşama seçeneklerini sınırlar.

John Doe # 2: Eşcinsel yönelim, heteroseksüel yönelim gibi, öğrenilen biyopsikososyal fenomenlerdir. İnsanlar hem hemcinsten hem de karşı cinsten çekicilikleri tatmin edip etmeyeceklerini, ne zaman ve nasıl tatmin edeceklerini seçerler. Bu tür arzuların tatmini, güçlenmelerine ve daha sık tekrarlanmalarına yol açar. Yoksunluk, kendini kanıtlama ve “temel sorunlar” üzerinde çalışma, bir kişinin istenmeyen eşcinsel yönelimin yanı sıra sorunlu karşı cinse yönelimi yönetmesine veya başka şekilde çözmesine yardımcı olur.

4. Cinsel yönelimlerini değiştirmeye çalışan bazı danışanların kendilerini yanlış tanıtmaya vakaları da dahil olmak üzere araştırma literatüründe bulunan belirli zararları nasıl açıklıyorsunuz?

Nicolosi: Bugüne kadar, çoğunlukla asılsız olan bireysel raporlar dışında sistematik bir zarar değerlendirmesi yapılmadı.

Popper: Her türlü terapide öznel zarar deneyimi vardır, özellikle terapinin umulan hedefleri danışanın beklentilerine ulaşamadığında. Bu nedenle, etik uygulamaya göre, değişim olasılığını kendileri için keşfetmeye gelen eşcinsel yönelimli danışanlara söz verilmez. Bazı insanlar, çocukluk sorunlarını keşfettikten sonra, yukarıda bahsedilenler gibi değiştikleri

için, danışanla olan sözleşmem şu şekildedir: Siz, başlangıçtaki danışan, benimle bu yolculuğa çıkarken, eğer varsa, ne kadar değişikliğin mümkün olduğunu kendiniz görebileceksiniz.

Jane Doe # 1: Bilimsel literatürde bulunan özel zararlarla ilgili çeşitli araştırmalara aşinayım. Bazı makaleler olası zarara ilişkin kanıtlar buldu, diğer makaleler ise cinsel yönelim değişikliği girişimine dayalı bir zarar olmadığı sonucuna vardı. Ayrıca, bu tür çalışmalarda yapılan zararları göstermeye çalışılan bir makaleye de aşinayım ancak daha sonra yazarlar, bulacaklarını düşündükleri zararı bulamadıkları için makalenin amaçlanan başlığını / odağını değiştirmek zorunda kaldılar ve aslında, bazı katılımcılar terapiden fayda sağladılar. Son olarak, genel bir uygulama olarak psikoterapinin risklerine aşinayım ve araştırma literatüründe bulunan “özel zararlar” konusundaki anlayışımdan, bunların tamamen farklı olmadığını anlıyorum.

Zarar görme riskini en aza indirmek için, ileri düzeyde bilgilendirilmiş onam alma, kişinin cinsel yönelim deneyimini değiştirmeye teşebbüs etme motivasyonlarını (özellikle utanç temelli motivasyonları) ele alma ve danışanlara cinsel kimlik gibi değişmeye daha yatkın olan bu alanlarda yardımcı olma gibi araştırma literatüründe sunulan önerileri takip ediyorum. Danışanlarıma kendi inançlarımı empoze etmemek için çok çalışıyorum ve onun deneyimine uyum sağlamaya devam ediyorum, böylece onların arzuladıkları şey konusunda duyarlı olabiliyorum.

Yanlış beyan konusunda, insanların kendilerini gerçek deneyimlerine özgün olmayan bir şekilde sunmaları için baskı hissettikleri için üzgünüm. Genel olarak, yazarlar sıklıkla tüm koşullar için yaygınlık rakamlarının hafife alındığını çünkü insanlar gerçek deneyimlerini rapor etmediklerini öne sürerler. Yanlış beyanlar, insanlar için yaygın bir olgudur ve cin-

sel azınlıklarla ilgili çalışmalarla sınırlı değildir. Ayrıca bilim insanların sorduğu soruların, inanılmaz derecede karmaşık (örneğin, fiziksel çekimlerle sınırlı olmadığı) ve birçok kişi için zamanla akan bir kişinin cinselliğine ilişkin tam deneyimi kapsayacak kadar geniş olup olmadığını da merak ediyorum. Bu, burada “yanlış beyan” olarak anılanların bir kısmını açıklayabilir.

John Doe # 1: Psikoloji camiasında bu terapinin zararlı olduğunu kanıtlamak için bir gündem var. Deneyimlerim, bu terapinin diğer sağlıklı psikolojik tedavilerden daha zararlı olmadığı yönünde olmuştur. Psikoloji topluluğu, birkaç katılımcıyla, güvenilir örnekleme prosedürlerinden daha azıyla eşcinsel olumlayıcı terapiyi destekleyen ve geçmişe dönük öz raporlara dayanan verileri içeren çok sayıda çalışma yayımladı. Bununla birlikte, değişim ihtimalini inceleyen kişiler en katı standartlara uymak zorundadır ve o zaman bile, büyük olasılıkla her durumda sunumlarının reddedilmesiyle karşı karşıya kalırlar.

Birisi bize eşcinsel yönelimde olduğu gibi muazzam bir acı içinde geldiğinde iyi niyetli terapistler olarak doğal eğilimimiz bu acıyı ortadan kaldırmaktır. Yardıma ihtiyaçlarının aciliyetlerine rağmen, onlara makul bir şekilde veremeyeceğimiz şeyleri taahhüt etmememiz çok önemlidir. Kesinlikle onu kaldıracabileceğimizi söyleyemeyiz. (Ben istemiyorum!) Ayrıca, çaresizce rahatlama arayan birçok kişi yalnızca %100 toplam değişikliği kabul etmeye istekli olabilir ve bunu o kadar çok isteyebilir ki, terapistlerinin buna söz verdiğini neredeyse duyarlar. Uyguladığımız diğer tüm terapilerde etik olarak yapmamız gerektiği gibi, danışanın potansiyel riskleri ve faydaları onlara anlattığımız terapiye önceden bilgilendirilmiş onayını almalıyız.

Davidson: Bu terapide gündeme gelseydi, araştırmaya bakarak zaman geçirirdim. Dolayısıyla, tekrar eden Shidlo ve Sch-

roeder (2002) referansı ise, genellikle göz ardı edilen parçanın dahili olarak belirtilen sınırlılıklarına ve ayrıca örneklenen popülasyon grubunun doğasına, seçilme şekline bakarım. Söz konusu terapi tarafından insanlara ortalama olarak yardım edildiğini gösteren parçanın istatistiksel anormalliklerine işaret ederdim.

Hallman: “Herkes cinsel yönelimini değiştirebilir veya değiştirmeye çalışmalıdır” şeklindeki sansasyonel iddiayı hiçbir zaman desteklemedim. Bu gerçekten yanlış reklamdır. Bazı yanlış bilgilendirilmiş terapistlerin bu iddiayı şüphelenmeyen ve savunmasız danışanlara yönelttiklerinin farkındayım. Bu açıkça çok zararlı olabilir ve sanırım insanlara büyük zarar verdi. Başlangıçta cinsel yönelimlerini “değiştirmek” için bana gelen danışanlarla iletişimde çok dürüstüm. Çok açık bir şekilde söylüyorum, böyle bir şeyi nasıl yapacağımı bilmiyorum ancak neden değişmek istediklerini veya yaşamlarında mevcut olabilecek strese katkıda bulunan veya cinsel yönelimlerini “değiştirmek” için aciliyet hissettiren birçok faktöre karşı niçin standart psikoterapiye girmek istediklerini keşfedebilecekleri güvenli bir yer sunabileceğimi söylüyorum.

Yıllar geçtikçe, bazı danışanların, iç dünyalarını istikrara kavuşturmak, cinsel çekimlerini ve eşcinsel ilişkilerini anlamak için talep ettikten ve geçmiş travmalar açısından yaşamları üzerinde çalışmak, sevdiklerine ve cinselliklerine karşı özgün benliklerine dayalı bir birincil kimlik oluşturmak, kendilerini benzersiz ve özel bir kadın olarak anlamak, dini inançlarına meydan okumak ya da güvenli ve sağlıklı bir topluluk oluşturmak vb. hedeflerini belirledikten sonra bile cinsel yönelimlerinin “değişeceğine” dair gizli bir umut beslediklerinin de farkındayım. Bazıları hayal kırıklıklarını benimle paylaştılar ve benden doğrudan zarar gördüklerini iddia etmemekle birlikte, yine de güçlerinin düş kırıklığına uğramaları ve terapide harcanan zaman ve parayı sorgulamaları nedeniyle zarar duyguları yaşadılar. Başka bir deyişle, bu danışanlar yanlış rek-

lamlardan veya cinsel yönelimlerini “değiştirmeye” yönelik herhangi bir doğrudan terapötik girişimden ille de zarar görmemişlerdi, ancak “değişim” olacağına dair genellikle bilinçsiz bir umutla zarar görmüşlerdi. Yine de, bu zarar hala gerçek ve endişe vericidir.

Pickup: “Kendilerini yanlış tanıtmak” ne demek? Bu danışana mı yoksa terapistte mi atıfta bulunuyor? Tecrübelerime göre, ister makalelerde ister eyalet yasama meclislerinde ifade verirken ortaya konan zarar vakalarını incelerken, neredeyse tüm zarar raporlarının ruhsatsız “terapistlerden” geldiğini gördüm. Bugüne kadar, “çalışma kampları” veya utanç verici olaylar gibi tüm zarar veya aşırı zarar raporlarının, bunları destekleyecek herhangi bir belgesi yok. Lisanslı terapistler, görüşlerini danışanlara dayatmazlar. Terapist lisanslı ve iyi eğitilmişse, tüm danışanlara koşulsuz olumlu saygı gösterir. Geçerli bir çalışmanın zarar verdiği herhangi bir araştırma literatüründen haberdar değilim. Elektroşok veya kaçınma terapileri gibi 35-50 yıl önce zararlı olduğu açıkça görülen teknikler vardı ancak bunlar çoktan terk edildi. Yaklaşık son 40 yıldır herhangi bir eyalette SOCE ile ilgili olarak hiçbir lisanslı kurula tek bir etik şikayet gelmemiştir. Amerika Psikoloji Derneği (2009) SOCE ile ilgili çalışma grubu raporunda araştırma literatüründe herhangi bir zarar kanıtı olmadığını bildirmiştir (82-83). Ayrıca, bu zarar tanıklıklarının çoğu dini “kamplardan” geliyor, ancak bunların belgelerini de bulamadım. Erkeklerin yaşantısal hafta sonları gibi diğer gruplar değişim sözü vermez. Kişinin kendi cinsiyetindeki güvenliği ve hemcinsten duygusal ihtiyaçlarını karşılamayı vurgular. Bu kişiler aynı zamanda tahliye formlarını da imzalar. Ayrıca, bazı erkekler gey olduklarına karar verir ve bunun peşinden gitmek isterlerse, onlara şefkat ve anlayış gösterilir.

Pela: Literatürü konuyla ilgili APA (2009) çalışma grubu raporu ile uyumlu olarak, nicel, uzunlamasına, klinik, sonuç çalışması yürütmek için kapsamlı bir şekilde gözden geçirdikten

sonra cinsel çekimlerini etkilemek için yardım arayan insanların profesyonel psikoterapi yoluyla genel psikoterapi popülasyonundan daha fazla zarar gördüğü iddiasını destekleyen çok az kanıt buldum veya hiç bulmadım. Aksine, yürüttüğüm araştırma, erkeklerin eşcinsel yönelimleriyle ilgili sıkıntılar için psikoterapötik destek aradıklarında intihar eğilimi, depresyon ve anksiyetede azalmanın istatistiksel olarak önemli olduğunu göstermektedir. Yakın akrabaları ve arkadaşları ile ilişkileri ve sosyal durumlarda işleyişleri, sıkıntıları için terapi sırasında büyük ölçüde gelişir.

Eşcinsel çekimlerini profesyonel olmayanlardan değiştirmek için yardım arayan kişilerin kötüleşmeye maruz kalabileceğine dair anekdotlar var. Bu, özellikle değişim olasılığı iddiaları servis sağlayıcı tarafından abartıldığına belgindir.

John Doe # 2: Öncelikle, herhangi bir mevcut kaygı için “psikoterapi”ye yönelik tüm yaklaşımların, bazı danışanlar için “kötüleşme” veya istenmeyen ve rahatsız edici, bazen açıkça “zararlı” sonuçlara yol açtığı gösterilmiştir. İkinci olarak, literatürdeki zarar raporları tipik olarak, istenmeyen eşcinsel yönelimli olan kişilere yardım etmeye çalışan profesyonel ve profesyonel olmayan hizmet sağlayıcılar arasında ayrım yapmaz. Bence uygun bilgilendirilmiş onam veren ve son teknoloji psikoterapötik müdahaleleri kullanan ruh sağlığı uzmanları, “belirli zararların bildirilmesi” ile sonuçlanan bir bakım sağlamayacaktır. Tüm psikoterapilerde olduğu gibi, bazı danışanlar, kendi değişim motivasyonları ve terapistlerinin beceri ve deneyimlerinden bağımsız olarak, zorluklarını istedikleri ölçüde yönetemeyebilir veya çözemeyebilir. Ayrıca, danışanlar net bir sonlandırma yerine ulaşmadan terapiden ayrılırlarsa, bunun sonucunda talihsiz, belki de önlenabilir derecede rahatsızlık yaşayabilirler.

5. Azınlık stresinin hemcinsine cinsel çekim duyan danışanlarınız üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyor ve tedavi ediyorsunuz?

Nicolosi: Terapistin sorumlulukları arasında stres belirtilerini dinlemek ve danışana bu stresi azaltmada yardımcı olmak yer alır. Stresi azaltma süreci, duruma özgü olup olmadıklarını veya düşmanca bir çevreden gelen içselleştirilmiş bir özeleştirici olup olmadıklarını belirlemektir.

Popper: Danışanın değişim için motivasyonunu ve bunun çoğunlukla azınlık stresi mi yoksa başka bir dış baskı tarafından mı motive edildiğini keşfetmek için çok zaman harcıyorum, çünkü bu motivasyon faktörleri (örneğin ağrıdan uzaklaşmak istemek), cinsel yönelim değişimine yol açmaz, en azından danışanlarıma yolculuklarında tecrübelerime göre rehberlik ediyorum. Yukarıda belirttiğim gibi, danışanların bazıları şefkat, bakım ve nihayetinde duygusal dokunuş için kadınlara doğru hareket etmekte biraz rezonansa girmelidir. Bu rezonans, genellikle, yalnızca danışan belirli bir düzeyde özerkliğe ve kendisine sınırlar koyma yeteneğine ulaştıktan sonra ortaya çıkar.

Jane Doe # 1: İleri bilgilendirilmiş onam formumda, danışana eşcinsel cinselliğe odaklanan terapi arayışındaki motivasyonlarını soruyorum. Cevaplar, azınlık stresi ile ilgili unsurları içerir (“LGBTQ kişi olarak sosyal destek eksikliği” ve “ayrımcılık” gibi). Danışan istekli olduğu için, bu motivasyonların doğasına değiniriz ve cinsel önyargının ne olduğunu belirlemeye çalışırız. Ek olarak, danışan ve ben birlikte çalıştığımız için, azınlık stresinin ne zaman karşılaştıkları konusunda bir faktör olabileceğini vurguluyorum. Tedavi açısından, destekleyici bir topluluk bulmak için çalışıyoruz ve güvenli topluluğu nelerin oluşturduğu hakkında konuşmak için psikoeğitimi kullanıyoruz. Bilişsel çarpıtmaları ve utanç temelli inançları (ki bu genellikle içselleştirilmiş homofobi ile ilgilidir) ele almak için bilişsel terapi kullanıyoruz. Danışanlarımdan çoğu kendini

manevi açıdan tanımlandığından, danışan belki kendi ruhani yolculuğunda daha önce öğrendiklerinden veya kendisinden daha doğru olan incelikli bir manevi anlayış üzerinde çalışmak isteyebilir. Yas çalışması ve sınırları önemli olduğunda yaygındır, devam eden ilişkiler cinsel önyargı unsurları içerir.

Davidson: “Azınlık sorunları” derken, bunun önyargı ve “homofobi”, “yabancı düşmanlığı” veya “islamofobi” etrafında döndüğünü varsayıyorum. İlişkileri genişletme sürecine yardımcı olmaya çalışıyorum ve danışanı başarılarına bakmaya teşvik ederek (örneğin Birleşik Krallık’a gelerek ve bir İngilizce dil üniversitesine girerken) “kültürler arası yeterliliği” artıracak becerilerin geliştirilmesini teşvik ediyorum. Hollanda’nın uluslararası iş makinelerinin (IBM; Hofstede, Pedersen ve Hofstede, 2002) “ataerkil” ve “anaerkil” toplumlar, monokronlar ve çoklu senkronlar arasındaki farklar gibi şeyleri inceleyen bazı bulgularını paylaşabilirim; “Metne” değer veren ve vermeyen toplumlar, farklı hiyerarşiler arasındaki ara yüzün farklı kültürlerle nasıl ilişkilendirildiğinin odak noktası haline geliyor. Bunun etrafında üniversite öğretmenleri için yazdığım birkaç kısa makale hâlâ bana yardımcı oluyor, özellikle kültür şoku vb. hakkında: (<http://www.nottingham.ac.uk/pesl/internationalisation/documents/>).

Hallman: Bu, terapimin önemli bir odak noktasıdır. Ancak danışanlarımın çoğu Hristiyan ailelerinde, kiliselerinde, topluluklarında ve kutsal kitaplarında sıklıkla sunulan zor gerçeklerle yüzleşmekte zorlanıyor. Bir kadına, Hristiyanların elinden ayrımcılık, ahlakçılık, kanunculuk, reddetme, tecrit, damgalama veya mağduriyet içeren çevredeki deneyimleri incittiği ve hayal kırıklığını itiraf etmesi için zaman ve alan sağlamak sabır ve kabul gerektirir. Bu nedenle, bir danışanı bilinçli olarak bu tartışmalara yönlendirebilirken, dünyanın ve deneyiminin bu zor yönlerini ifade etme, işleme ve bütünleştirme yeteneğini onurlandırıyorum. Bu deneyimler açıkça utancı (ve korkuyu) tetikler, bu nedenle bu gerçekler

tartışılırken aynı anda utançla ilgili çalışma yapılmalıdır. Bu hayal kırıklıklarının ve deneyimlerin çoğu, bir kadın cinselliği ve dini kimliğinin bütünleştirilmesiyle nasıl ilerleyeceği konusunda tam bilinçli bir seçim yapmadan önce işlenmelidir. (NOT: Ne yazık ki, artık dikkatsizce “onarım veya dönüşüm terapisi” olarak anılan bu tür bir çalışmadır. Bir danışan uzun süreli terapi uyguladığı ve cinselliği ile dini inançları arasında gerginlik içinde kaldığı için kaçınılmaz olarak “onarım terapisi” aramak veya terapiye gitmek durumunda değildir. Heteroseksizm, içselleştirilmiş homofobi, cinsel damgalama ve azınlık statüsü gibi kavramlar danışanlarımın faydalanması için haddinden fazla klinik veya politik ancak yine de, bu kavramların onların hayatlarındaki anlamlarını ve görüngülerini açığa çıkarıyoruz.)

Pickup: Eğer bu soru bir azınlık olarak muamele görmenin stresi anlamına geliyorsa, bunu ilk seansta danışan bir danışan geçmişi formu doldurduğunda keşfederim. Başkaları tarafından kendilerine verilen utanç temelli mesajların herhangi bir duygusundan veya bilişinden kurtulmak için bu danışanlarla birlikte çalışıyorum, ayrıca başkalarının onlar hakkında ne düşündüğüne bakmaksızın özgüvenlerini geliştirmek için onlarla birlikte çalışıyorum. Kendilerini gerçekte oldukları (tanımladıkları) veya ne hissediyorlarsa öyle kabul etmelerine yardım ediyorum.

Pela: Benim bakış açıma göre, azınlık stresi, azınlık olarak tanımlanan kültürel grupların ayrımcılığını ve istismarını sınırlandıran, baskı altına alan ve zaman zaman teşvik eden bir grup kültürel anlatının sonucudur. Cefa ile ilgili kültürel anlatılar, öyküsel terapide rutin olarak araştırılır çünkü bu öyküler genellikle danışanın kişisel yararsız öyküsünün gelişiminde etkilidir. İş birliği yaptığım danışanlarla ilgili özellikle endişe duyduğum konu “eski eşcinseller” hakkındaki hikaye. (Danışanlarımı eski veya mevcut erotik çekimlerine göre tanımlamaları için teşvik etmiyorum, ancak bu bazılarının sahip ol-

duğu bir kimliktir.) Bu azınlık grubu, LGBT aktivisti olarak tanımlanan gruplardan, mevcut olanı destekleyen gruplardan erotik çekimizin kimliğimizin özü olduğunu ve en iyi ihtimalle eşcinsel yönelimle yaşarsak bekâr bir yaşam tarzı aramamız gerektiğini anlatan Evanjelist Hristiyan gruplara kadar herkes tarafından kötüye kullanılmaktadır. Bu anlatı, genellikle LGBT kimliği olan kişilerin İncil tarafından ulaşılması için farklı bir teolojik sisteme (Eşcinsel Teolojisi) ihtiyaç duyduklarını ima edecek kadar ileri gider. Bildiğim kadarıyla, bu, bir azınlık grubu için özel bir teoloji sisteminin ilk kez yazıldığı zamandır. LGBT olarak tanımlanan dini liderlerin, LGBT olarak tanımlanan insanların o kadar farklı olduğu ve sadece kendileri için özel bir teolojiye ihtiyaç duydukları perspektifinin gelişmesine katkıda bulunmaları gerçeği hayret vericidir.

John Doe # 2: Danışanlara mevcut endişelerini soruyorum. Bu, hem iç hem de dış kaynakları ve “azınlık stresi’nin” etkilerini içerir. Bazen, bu tür olaylar birer fırsattır, yukarıdaki 1. ve 2. sorulara verdiğim yanıtlarda anlatıldığı gibi ele alınan travmatik ailevi ve / veya akran deneyimlerinin olduğunu kanıtlar.

6. Bekar olmak ve / veya karşı cinsten biriyle evli olmak isteyen, orta ila yüksek cinsel dürtüye sahip, ancak hemcinsine karşı cinsel / romantik duygularını harekete geçiremeyen birine nasıl yardım edersiniz?

Jane Doe # 1: Kişinin terapötik amacı, karşı cinsten biriyle evli veya bekâr kalmaksa, ancak hemcinsine orta ila yüksek cinsel dürtüleri devam ediyorsa, cinsel kimlik terapisinde önerilen müdahaleleri takip ederdik. Bunlar, bir kişinin cinsel / romantik duygularını değerleri / hedefleri ile uyumlu bir şekilde yönetmesine yardımcı olur. Örnek olarak, kişi kendisini neyin etkilediğini (örneğin, yalnızlık, hormonal döngüler, fiziksel yakınlık) anlamak için hemcinsten cinsel / romantik duygularının gidişatını çizer. Cinsel / romantik duyguları neyin etki-

lediğini öğrenmek, danışanı neler olup bittiğini (mümkünse) nasıl ele alacağına dair fikirlere yönlendirebilir. Diğer bir bakış açısı, danışanın bu deneyimi onaylamamasına ve benzer mücadeleler yaşayan başkalarını (eşcinsel veya heteroseksüel) bulmalarına yardımcı olmaktır.

Dikkat çekici bir şekilde, bu tanıma uyan danışanlarımdan biri, belirli bir doğum kontrol hapı kullanıyor olmanın, orta ile yüksek cinsel dürtüsünü hafiflettiğini buldu (bunun hormonlardaki değişimden kaynaklandığına inanıyordu). Bu diğer danışanlara tavsiye ettiğim bir şey değil ama dikkatimi çekti.

John Doe # 1: Rekabet eden duygularla yaşamak aslında iyi bir şey. Buna hayat denir. Şeker hastaları, güzel ve şekerli Danimarka pastasına baktıklarında zor seçimler yapmak zorundadır. Çatışan duyguları var ve zor bir seçim yapmaları gerekiyor. Tadı güzel ama onlar için iyi değil. Güçlü veya zayıf bir yerden karar verip vermeyeceklerini seçmek zorundadırlar. Hayat bu anlık kararlarla doludur. Birkaç saatim var: İşte mi yoksa çocuklarımla mı zaman geçiriyorum? Daha az parayla daha dolu işi mi seçmeliyim yoksa daha iyi ödeme yapan ama daha az anlamlı bir pozisyon mu seçmeliyim? Psikologlar olarak, elbette, bu çatışmaların yoğunluğunu en aza indirmeye çalışıyoruz, ancak onları ortadan kaldırmaya değil. Bunun nedeni, çatışmaların her zaman ortadan kaldırılamayacağını farkındayız. Çatışmaların, kişisel gelişim için gerekli olan yaşamın sağlıklı (acı verici de olsa) bir parçası olduğunun farkındayız. Herhangi bir terapi ne anlama gelir? Bu terapide, eşcinsel çekimleri üzerinde çalışmayı seçen, yapabildikleri zaman azaltmayı ve mutlu bir şekilde duygularını mutlu ve değerleriyle bütünlük içinde yaşamayı seçen (evet, bu rekabet etmek anlamına gelse bile) erkeklere yardımcı oluyoruz. Sonuçta, bu insanların çatışmalarla başa çıkmasına yardımcı olduğumuz anlamına gelir. İnsanların hayatla başa çıkmasına yardımcı oluyoruz.

İnsanların hemcinsiyile bağ kurma ihtiyaçlarını diğer erkeklerle cinsel olmayan yakınlık gibi sağlıklı yollarla karşılamaya teşvik ederim. Bu, farklı erkeklere farklı görünür, ancak genellikle takım sporları yararlı olabilir veya bir erkek arkadaşına kişisel bir şeyi açıklama riskini alabilir. Danışanın daha çok kendi yansıtmalarına benzemesi ve çekici olduğu özellikler geliştirmesi de önemlidir. Başka bir deyişle, çekici olduğu türden bir erkek olun. Şehvet büyük bir rol oynadığında, cinsel bağımlılık programlarına da başvururum. Cinsel bağımlılık programları, yiyecek ve içecekten farklı olarak, seksin hayatta kalmak için bir gereklilik olmadığını ve kendi içinde bulduğumuz zevke doymuş dünyada kişinin cinsel fantezilerini göstermenin mutlu bir yaşamın tarifi olmadığını pekiştiriyor.

Davidson: Performans kaygısı konusuna odaklanacak ve yıllar içinde özellikle Batı kültürünün hipercinselliğini artıran kültürel değişimlere bakardım. Danışan “uluslararası” bir danışan ise, “geleneksel” değerleri Batı Avrupa’daki mevcut iklimin felsefi konumuyla karşılaştırmak ve değerlendirmek için zaman harcıyoruz. Bekarlığa veya evliliğe yönelik değerlerin, diğer önemli kişilerin (kardeşler, bir kilise vb.) değil, danışana ait olduğundan emin olurdum. Ayrıca, bekarlığa dair her türlü manevi yanlış anlamaya meydan okuyacak ve “iffet” ile “bekarlık” arasında ayrım yapardım, ikincisini Hristiyan düşüncesinde tamamlayıcı karşı cinsten tek eşli ilişkilerden kaçınma (özel yetenekle) ile ilgili özel bir terim olarak kabul ediyorum. Danışanlar inanç geçmişinden olmasaydı, sundukları değerler çerçevesinden çalışır ve erkek ve kadının tasarımına / evrimine bakardım. Ayrıca önümdeki danışanın manevi veya sembolik dünya görüşünde erotik aşk sembolizmini keşfederdim.

Hallman: Bu bin dolarlık bir soru ve muhtemelen bekaretin ya da sadakatin saçma ya da yararlı bir yaşam tarzı olmaktan uzak olduğunu varsayar. Dini ortamların dışında, bekaretin neden pek mantıklı olmadığını anlayabiliyorum. Seks eylemi güzel, güçlü, eğlenceli ve zevklidir. Özellikle iki sevgili arasın-

da duygusal bir bağ olduğunda bir birlik ve aidiyet duygusu getiriyorsa. Seks, Tanrı'nın tasarımının bir parçasıdır ve onu istememiz mantıklıdır. Dini ortamlarda cinsellik bir kutsallık olarak anlaşılır. Cinsel birliktelik, Tanrı ile aramızdaki yakın ve zevkli birliği yansıtmak içindir ve bu nedenle aşkın bir amaca hizmet eder, yani her şey bizim zevkimizle ilgili değildir. Öyleyse, Hristiyan ortamlarında bekaret, gerçekte, cinsiyetsiz veya sevgisiz evlilikler içinde olan bekarların ve evli kişilerin (ki ekleyebileceğim, çoğu insanın düşündüğünden çok daha yaygın) bir fedakarlık eylemi olarak görülüyor. Ama aynı zamanda Tanrı'nın seks konusundaki aşkın amacını onurlandıran ve Tanrı'ya ve başkalarına bir hizmet ve adanma eylemi olarak görülüyor. İffet, kararlı olan insanlar için (yine evli ya da bekar, eşcinsel ya da heteroseksüel), güzellik, eğlence, zevk, Tanrı ile birliğin, başkalarının ve benliğin ve aidiyetin gelişmesi ve umarız ki bundan zevk alması, Tanrı'ya hizmetlerinde ve terk edilmelerindedir.

Kadınlar için seks yapmak, hemcinsten bir ilişki içinde olma özleminin ardındaki itici güç değildir; dostluk arzusu ve özlemdir. Çok az kadın, yalnızca cinsel dürtülerini tatmin etmek için hemcinsel yönelimini "harekete geçirir". Bir ilişki içinde olmak uğruna harekete geçerler. Bu nedenle, Hristiyan danışanlarıma nasıl yaşadıkları ve cinsellikleriyle nasıl özdeşleştikleri veya özdeşim kurdukları konusunda bir gündem empoze etmiyorum. Yaşamları ve refahları için kararlar vermek onlara bağlıdır. Danışanlarımdan çoğu, kutsal metinleri benimle çalışmaya başladıklarından farklı bir şekilde anlayarak Hristiyan inançları ve cinsellikleriyle barıştı. Tanrı'nın cinsel yönelimlerini bildiğine ve hatta egemen olduğuna inanıyorlar ve bu nedenle tek eşli, kararlı bir eşcinsel ilişkisini kutsayarak tam ve sağlıklı bir yaşam için hazırlık yapıyorlar. Bazıları sevgi dolu bir eşcinsel ilişkisine girdikten sonra bu sonuca varır. Danışanlarımdan tercihlerine ve kararlarına açık kalarak, danışanlarım, genellikle bireylere yapabilecekleri veya yap-

mayacakları açıkça söylendiğinde (veya empoze edildiğinde) oluşan kutuplaşmadan kaçınabilirler. İyi ya da kötü, doğru ya da yanlış tüm olası seçeneklerden tam ve ürkütücü bir şekilde seçim yapmalarına izin verilmezse, bir birey kararına tam olarak sahip olamaz (ki bunun sağlıklı bir şey olduğuna inanıyorum). Tanrı her birimize bu tür bir özgürlük verir. Hayat zor. Tanrı bize sadece özgürlük değil, aynı zamanda lütuf da vermede bilgedir.

Pickup: Bekarlık durumunda, benlik saygıları üzerinde çalışıyorum ve enerjilerinin harcanabileceği hayatlarının en önemli alanlarında potansiyellerini dolduruyorum. Ayrıca neden bekar olduklarına ve bu nedenlerin inanç sistemleriyle tutarlılık gösterip göstermediğine ve eğer değilse, inanç sistemlerine uyan daha otantik bir şekilde büyümek için akıldışı bilişlerini görmelerine yardımcı olacak nedenlere bakıyorum.

Karşı cinsle evli olanlar için, genetik olarak eşcinsel olduklarına inanıp inanmadıklarını veya eşcinsel duygularına neden olan duygusal veya istismar sorunları olduğuna inanıp inanmadıklarını keşfetmelerine yardımcı olmak için inanç sistemlerini araştırıyorum. Tecrübelerime göre, neredeyse herkes eşcinsel olarak doğmadıklarını keşfediyor, bu yüzden bu duyguları yaratan duygusal ve bilişsel sorunları arıyoruz. Bu bazen cinsel istismarı içerebilir. Bu durumdaki erkekler için, yetiştirilmelerinden kaynaklanan çözülmemiş cinsiyet ve / veya anne yaralarının eşlerine karşı duygularını olumsuz etkilediğini bulmuşlardır. Aslında, anneleriyle ilgili sorunları bilinçsizce eşleriyle tekrar ediyorlar, bu yüzden danışanın kadın rol modelleriyle bu sorunlara daha az kapana kısılmış ve kendi kendine güvensiz hissetmesine yardımcı olmak için bu derin duygusal sorunları çözmeye çalışıyoruz, bu da daha büyük duygu ve eylemlere yol açabilir: eşleriyle yakınlığa.

Pela: Bu durumda danışanın amacının ne olacağından emin değilim. Soru, bu danışanların hedeflerinin apaçık olduğu an-

lamına gelir. Asla danışanın onlar için hedeflerini varsaymayın. Ayrıca sorunlu soru, bekâr bir danışana yardım etmeye benzer bir şekilde heteroseksüel biriyle evli bir danışana yardım etmeye yaklaşacağımı varsayıyor. Bu mümkün ancak hayal etmesi zor.

John Doe # 2: Soru 1 ve 2'nin cevaplarının yanı sıra, akran grubu desteği için uygun yönlendirmeler ve eğer dindar bir kişi ise, kişisel olarak seçtikleri bekarlığı onurlandırmalarına yardımcı olabilecek dini veya manevi kaynaklar sağlayabilecek kişi ve gruplara yönlendirmeler veya medeni durumdan bahsedebilir.

Katılımcıların Cevaplarına İlişkin Sonuç Gözlemleri

Bu cevapları incelerken, birkaç sonuç gözlemi haklı görünmektedir. Onları burada özel bir önem sırasına göre belirtmiyorum.

1. SAFE-T, tekil kuram veya pratiğe bağlı değildir: Deneyimli terapistlerden oluşan bu örneklem, eşcinsel yönelimlerinde değişiklik arayışında olabilecek danışanlara yardımcı olmak için çok çeşitli yaklaşımlar bildirmektedir. Psikodinamik perspektifler yaygındır ancak bunlar bilgi işleme (EMDR), yaşantısal (psikodrama) ve bilişsel yöntemler gibi yaklaşımlardan alınan iç görülerle artırılabilir. Öyküsel terapi veya cinsel kimlik terapisi gibi diğer yaklaşımlar çoğunlukla farklı bir yön alır. İlginç olan, bu son yaklaşımların daha çok kadınlarla çalışan terapistler arasında bulunmuş olmasıdır; bu da, farklı cinsiyetlere yardımcı olan terapistlerin klinik deneyimlerinden biraz farklı klinik modellerin ortaya çıktığını düşündürmektedir. Bu terapistler tarafından uygulanan standart terapötik metotların bu önemli çeşitliliği, SAFE-T üzerindeki yasakların kendi başına bir tedavi yasağı olarak nasıl uygulanabileceğini anlamayı zorlaştırmaktadır. Uygulamada, bu tür yasaklar daha çok eşcinsel yönelim değişikliği amacını gerçekleştirmek

isteyen danışanların terapistleri için yasal bir sindirme işlevi görmektedir.

2. Danışan motivasyonlarını anlamaya vurgu. Bu klinisyenlerin neredeyse tamamı, SAFE-T için danışan motivasyonlarını dikkatlice değerlendirmenin etik uygulaması için önemini belirtmiştir. Bu profesyoneller, bir danışanın eşcinsel yönelim değişikliği hedefinin, özerk ve kendi belirlediği bir seçimin ürünü olmaktan çok, aile veya dini topluluklardan gelen zorlayıcı baskının sonucu olabileceğine dair farkındalıklarını ve endişelerini dile getirdiler. Danışan merkezli ve kendi kendine belirlenen bir eşcinsel yönelim değişikliği hedefi oluşturmak, SAFE-T'yi içeren sonraki tüm terapötik süreçler için temel oluşturuyor gibi görünmektedir. Böyle bir uygulama yönelimi, doğası gereği zorlayıcı ve terapist tarafından belirlenen bir süreç olarak SAFE-T'nin tasvirleriyle pek uyumlu görünmektedir.

3. Eşcinsel çekim genellikle odak noktası değildir. Çoğu zaman bu terapistler, öncelikle danışanın eşcinsel yönelimine değil, danışanın deneyiminin eşcinsel çekimin gelişimini ve etkinliğini etkilediği varsayılan diğer yönlerine odaklandıklarını not edeceklerdir. Değişim, terapistin danışana yaptığı bir şey olmaktan ziyade, bazı (ama hepsi değil) danışanlar için doğal olarak meydana geliyor gibi kavramsallaştırılmış görünmekte, ilgili travmatik deneyimin çözümü ile birlikte cinsiyetle tutarlı toplumsal cinsiyet kimliği genel kimlikte kendi kişisel gelişimlerine (yani, uyumlu ve ilişkisel olarak yetenekli bir benlik duygusu) eşlik etmektedir.

4. Utancın merkeziliği. Danışanın utanç deneyimi, SAFE-T paradigması içinde terapötik müdahale için temel bir bileşen olarak görünmektedir. Bir dereceye kadar SAFE-T ve eşcinsel olumlayıcı terapistler, bir danışanın hemcinsine duyduğu çekime dair utancının, ruh sağlığını geliştirmek için terapötik olarak azaltılması gerektiği inancını paylaşmaktadır. Katılım-

cıların yanıtlarından SAFE-T'ye katılan klinisyenlerin, utan-
cın özellikle eşcinsel yönelimle ilgili sosyal damgalanmadan
kaynaklanabileceğini kabul ettiğine dair kanıtlar vardır. Bu-
nunla birlikte, eşcinselliği olumlayan bazı terapistlerin aksine,
birçok SAFE-T klinisyeni, danışanın eşcinsel yönelimine veya
cinsel kimliğine özgü olmayan deneyimlerin (bağlanma trav-
ması gibi) utanç yaratma olasılığına ve eşcinsel çekim duyan
danışanın psikolojik deneyimini anlamak için utancın klinik
olarak en zorlayıcı kaynak olabileceğine de imkan veriyor gibi
görünmektedir. Bu farklılık, danışanın kendi eşcinsel yöne-
limlerini kabul etmesine ilişkin farklı kavramları da etkileyebi-
lir. SAFE-T yaklaşımları, danışanların kendi eşcinsel çekim-
lerinin gerçekliğini cezalandırıcı yargılayıcı bir şekilde değil,
kendini şefkatle kabul etmelerini teşvik ediyor gibi görün-
mektedir. Utançtan böyle bir uzaklaşma, kimlik gelişimiyle
ilişkili eşcinsel yönelim değişikliği için imkanların açılmasına
doğru bir adım olarak görülüyor veya en azından esas olarak
eşcinsel yönelim deneyimlerine dayanmayan kimliklerin be-
nimsenmesi için görülüyor. Bu, danışanların utancının önce-
likle eşcinsel yönelim ile ilgili olarak görüldüğü ve bu nedenle
utanç azaltmanın yalnızca cezalandırıcı kendini yargılamayı
ortadan kaldırmaya değil, aynı zamanda danışanların eşcinsel
kimliklerini kabul etmesine ve canlandırmasına da dayandı-
ğı genel eşcinsel olumlu bakış açısının tersidir. Eşcinsel çeki-
min terapi destekli olarak değişimiyle ilgili karşıt görüşlere
sahip ruh sağlığı uygulayıcıları arasında yapıcı profesyonel
etkileşim, çağdaş profesyonel çevrelerde neredeyse yok. GLB
terapistleri tarafından öne sürülen sorulara SAFE-T'ye sem-
pati duyan terapistlerin yanıtlarının mevcut derlemesinin bu
normdan küçük ama önemli bir sapma teşkil ettiğini içten-
likle umuyorum. SAFE-T terapistlerine başkaları tarafından
karikatürize edilmek yerine kendileri adına konuşma fırsatı
verildiğinde, bu terapistler, zarar potansiyelini en aza indi-
ren yerleşik metodolojileri kullanarak, danışanlara kendi be-

lirledikleri hedeflerine doğru etik açıdan sağlam bir şekilde yardımcı olma arzusunu tüm profesyonel klinisyenlerle paylaşıyor gibi görünmektedir. SAFE-T ve eşcinsellik onaylayıcı yaklaşımlar arasında kimlik gelişimi, travmanın çözülmesi ve utanç azaltma gibi faktörlerin eşcinsel çekim üzerindeki etkilerini anlamada açıkça bazı önemli farklılıklar vardır. Bunlar, istenmeyen eşcinsel yönelim bildiren danışan popülasyonuna özel, iki taraflı, iş birliğine dayalı araştırmaların üretimi için kesinlikle adeta yalvaran konulardır. Ne yazık ki, mevcut profesyonel ve politik ortam bu tür araştırmaları şiddetle engelliyor. Bu değişene kadar yapabileceğimiz en iyi şey, alternatif seslerin yayımlanması için alan yaratmaktır. Katılımcıların tepkileri açıkça görüldüğü gibi, bu alan SAFE-T'yi uygulayan terapistlerin seslerini içermelidir.

Kaynakça

- American Psychological Association. (2009). Report of the APA Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation. Erişim adresi: <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/therapeuticresponsepdf>
- Hofstede, G. J., Peclersen, P. B. ve Hofstede, G. (2002). *Exploring Cultures*. Londra: Nicholas Brealey Publishing.
- Shildo, A. ve Schroeder, M. (2002). Changing sexual orientation: A consumer's report. *Professional Psychology: Research and Practice*, 33, 249—259. doi: 10.1037//0735-7028.33.3.249
- Spitzer, R. L. (2003). Can some gay men and lesbians change their sexual orientation? 200 participants reporting a change from homosexual to heterosexual orientation. *Archives of Sexual Behavior*, 32(5), 403-417.